БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 71
18 МАЙ
СЕШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

УЗБЕКИСТОН КП ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА. — Пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини юксалтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини районлараро ўзаро текширишнинг якунлари тўғрисида (1-нчи бет).

УКРАИНАНИНГ РОССИЯ БЛАН ҚАЙТА ҚУШИЛИШИНИНГ 300 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН (1 бет.

А. Қасименко. — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти (2-нчи бет).

Халқ талантларининг ижодий кўриги (2-нчи бет).

Пахтакор ўртоқлар, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик! — Т. Маҳмудов, Т. Орипов. — Ичкаридаги бригадаларда... (3-нчи бет).

ФЕЛЬЕТОН. **Қодир Аҳмадий.** — Ўжар раис (3-нчи бет).

Мактабларда имтиҳонларни намунали ўтказайлик. (3-нчи бет).

Х. Турсунов, Ғ. Рашидов. — Ўзбек халқининг содиқ фарзандлари (3-нчи бет).

Австрия Коммунистик партиясининг XVI с'езди ёпилди (4-нчи бет).

Демократик Германия Миллий фронтининг II Миллий конгресси (4-нчи бет).

Ш. Тоҳиров. — Политехника та'лимининг дастлабки нишоналари (4-нчи бет).

Ғўза парваришидаги қолоқликни тезда тугатиб, дала ишлари сур'атини кучайтирайлик

Областимиз колхоз ва совхозларида пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбурият қандай бажарилаётганлиги бирнеча кун давомида ўзаро текширишдан ўтказилди. Ана шу текширишда ма'лум бўлдики, ҳали жуда кўп колхозлар, совхозлар ғўза парваришини, шунингдек бошқа экинлар парваришини намунали олиб бормаётирлар. Бирқанча колхозларда катта-катта майдонларда чигитнинг шу вақтгача тўла ундириб олинмаганлиги мутлақо ачинарли ҳолдир.

Ноқулай об-ҳаво шароити туфайли чигит экиш ўтган йилдагига нисбатан анча кечикиб тамомланди. Чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбориш йўли блан бу кечикишнинг олдини олиш, дала ишларини усталик блан ташкил этиб, ғўзанинг яхши ривожланишига эришиш керак эди. Илғор колхозларнинг а'золари, совхозларнинг ишчилари кўкламги дала ишларини пухта ўйлаб тузилган план асосида уюштириб, ерга кеч тушган чигитни эрта ундириб олдилар ва ғўза парваришини кетма-кет бошлаб юбориб, экиннинг бақувват бўлиб ўсишига эришмоқдалар. Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда чигит ўтган йилдагига нисбатан 10 кун кейин экиб тамомланган бўлса ҳам, унинг униб чиқиши учун барча тадбирлар ўз вақтида амалга оширилаётганидан ғўзанинг ҳозирги аҳволи бултурги шу вақтдаги ғўзалардан бирмунча яхши. Колхозда агротехника қоидаларига қаттиқ риоя қилинаётганлиги, ҳарбир пайкалдаги ғўза ернинг табиий шароитига қараб парвариш этилаётганлиги учун унинг ривожланиши кун сайин яхшиланмоқда. Бу ерда ғўза парваришидаги ишлар бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Чопиқ ва культивациянинг сифатини бригада ва звено бошлиқлари текширишдан ўтказадилар.

Колхоз а'золари механизаторлар блан биргаликда ишлаб, ғўза яганасини тамомламоқдалар. Кўп куч ва вақт талаб этадиган яғананинг кўп қисми механизация ёрдамида ўтказилгани учун бевосита ғўза парваришида ишлаётган кишиларнинг сони анча ортди. Ғўзаси ягана қилинган пайкалларда озиқлантиришга киришилди ва эгат олиниб, қаторларга сув таралди. Шу кунларда Сталин номли колхоз даласида бўлсангиз, ҳамма карталардаги ғўзанинг бирхилда барқ уриб ўсаётганини, ана шу ғўзаларни меҳр блан парвариш қилаётган азамат колхозчилар ва механизаторларнинг фидокорона меҳнатини кўрасиз.

Чиноз районидаги Ленин номли, «Қизил октябрь», Янгийўл районидаги Навоий номли, Бўка районидаги Юсупов номли, Сирдар'ё районидаги Охунбобоев номли бирқанча илғор колхозларнинг а'золари ва шу колхозларда хизмат қилаётган механизаторлар ҳозирги кунларнинг ҳарбир соатидан тўла ва унумли фойдаланиб, барча кучни ғўза парваришига сафарбар этиб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратаётирлар.

Лекин, ўзаро текшириш бригадаларининг а'золари аниқлаганидек, аҳвол ҳамма жойда ҳам илғор колхозлар даражасида эмас. Мўл ҳосил усталари ўз далаларида ғўзанинг иккинчи парваришини кучайтириб юборган бир пайтда, ҳали бирқанча колхозларнинг ба'зи пайкалларида чигит тўла ундириб олингани йўқ. Май ойининг иккинчи ярми ўтиб бораётган бўлса ҳам, шу давргача чигитни тўла ундириб олишга эришмаган анчагина колхозлар бор. Ховос, Пискент, Оҳангарон ва Паркент районларидаги бирқанча колхозларда чигитни бехато ундириб олиш учун астойдил курашилмаётир. Ўзаро текшириш вақтида бу колхозларда чигити мутлақо униб чиқмаган ерларга чигит суви берилмаётганлиги аниқланди. Чигит шу пайтгача униб чиқмаган экан, энди уни фақат чигит суви бериш йўли блан ундириб олиш зарур. Бу ишни тез фурсатда ва сифатли ўтказиш керак. Юқорида номлари санаб ўтилган районларда бунга етарли даражада э'тибор берилмётир. Кейинги бешкунликка берилган ма'лумотга қараганда Оҳангарон районида 22,7 процент, Пискент районида 21 процент ва Юқоричирчиқ районида 15,6 процент ердаги чигит тўла ундириб олинмаган. Шу нарса ачинарлики, бу районлардаги партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, колхозларнинг раислари, совхоз ва МТСларнинг директорлари ҳамда агрономия ходимлари барча майдонларда чигитни биртекисда ундириб олиш, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбориш юзасидан конкрет ва оператив раҳбарлик қилмаётирлар. Бу районларнинг раҳбарлари ғўза парваришидаги қолоқликни колхозма колхоз айланиб юриш блан тугатмоқчи бўладилар .Шундай пайтлар ҳам бўладики, айрим район партия комитетларининг секретарьлари ёки райижроком раислари колхозга келганда аҳвол блан машинадан тушмай «танишадилар».

Юқоричирчиқ район партия комитетининг секретари Й. Иброҳимов ва район ижроия комитетининг раиси С. Абдуллаев ўртоқлар колхозларда камдан-кам бўладилар. Кўп вақт уларнинг келишларидан — кетишлари тез бўлади. Колхозга келиб-кетишнинг ўзи блан ғўза парвариши кучайтириб юборилмайдику! Район раҳбарларидан биронтаси колхозга келдими, у албатта аҳвол блан чуқур ва атрофлича танишмоғи, қолоқлик сабабларини кўрсатибгина қолмай, уни тузатиш йўлларини ҳам айтиб, конкрет амалий ёрдам бермоғи зарур.

Ҳозирги кунларда дала ишларининг ниҳоятда суст бораётганлиги ғўзанинг нормал ривожанишига салбий та'сир кўрсатмоқда. Культивация, чопиқнинг сур'ати графикда кўрсатилганидан жуда паст, яганалаш талабга мутлақо жавоб бермайди. Областимиз колхоз ва совхозларида содир бўлган бу жиддий аҳвол қисқа вақт ичида тугатилмаса, ғўзани май ойининг учинчи ўнкунлигида ва июньнинг бошларида шоналатиб олишга эришаолмаймиз. Ваҳоланки, областимизнинг жуда кўп колхозларида ўтган йили худди шу пайтда ғўза чинбарг чиқариб, шоналаш даврига кирган эди.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда механизациянинг ғоят зўр аҳамиятга эга эканлигини колхозчи деҳқонларимиз жуда яхши биладилар. Механизациянинг ҳал қилувчи кучи ғўза культивацияси қизғин олиб борилаётган шу кунларда яна ҳам яққолроқ кўринмоқда. Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС тўртинчи трактор бригадаси а'золарининг ҳарбир «Универсал» блан 1 августгача 1000 гектар ердаги ғўзани а'ло сифатли ишлаш тўғрисидаги ватанпарварлик чақириқлари республикамиз. шу жумладан областимиз механизаторларининг ғайратларини янада ошириб юборди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўртасаройли тракторчи-универсалчиларнинг ташаббусини ма'қуллаб, универсалчилар ўртасида минггектарчиларнинг социалистик мусобақасини ташкил этиш вазифасини топширди. Бу топшириқни сўзсиз бажариш ва Ўртасаройли ватанпарвар механизаторларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш, ҳарбир МТСда ва ҳарбир трактор бригадасида ғўза культивацияси юзасидан берилган кундалик топшириқларни ошириб бажариш —энг муҳим вазифадир. Район партия комитетларининг МТС зоналари бўйича секретарьлари минггектарчи универсалчиларнинг сафини кенгайтиришлари, улар ўртасида социалистик мусобақани ҳартарафлама кучайтиришга эришиш учун барча тадбирларни амалга оширишлари керак.

Тракторчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳартарафлама кучайтириш, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун қулай шароит яратиб бериш зарур. Агитаторлар трактор бригадаларига тез-тез келиб турсинлар. Сиёсий агитациянинг бутун кучи ва та'сирини минггектарчилар ҳаракатини оммавий ҳаракатга айлантириш учун кураш олиб боришга қаратиш керак.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ғўза парваришидаги қолоқликка тезда барҳам бериш учун колхозларга конкрет ва оператив раҳбарлик қилишлари, дала ишлари ўртасида узилишларга йўл қўймасликлари, берилган топшириқларнинг бажарилишини изчиллик блан текшириб туришлари зарур.

Дастлабки икки парваришни сифатли ўтказиш ғўзаларнинг эрта муддатларда шонага киришида муҳим аҳамиятга эгадир. Колхоз ва совхозларда барча куч ва техника воситаларидан талабга мувофиқ фойдаланиб, ғўзанинг ана шу икки парваришини намунали ўтказайлик. Ҳамма майдонлардаги ғўзани май ойининг охири ва июньнинг дастлабки кунларигача шоналатиб олайлик. Ўзаро текшириш кунларида аниқланган камчиликларни тезда тузатиб, мусобақадошлар берган маслаҳатларни тўла амалга оширайлик!

ОБЛАСТЬ ҚОЛХОЗЛАРИДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 15 МАЙГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Яганалаш	Культивация I	Культивация II	Биринчи чопиқ
Оққурғон	66,0	85,7	4,8	35,0
Оҳангарон	22,4	30,0	—	17,8
Бекобод	60,9	60,7	0,9	25,6
Бўка	54,2	52,2	—	18,4
Верхне-волинск	55,2	61,8	—	30,0
Юқоричирчиқ	40,5	70,4	4,5	36,5
Гулистон	70,0	78,2	3,0	27,7
Калинин	75,2	97,6	15,8	57,3
Мирзачўл	58,8	77,4	—	24,1
Октябрь	16,6	49,0	1,3	26,5
Оржоникидзе	41,7	100,0	64,4	61,5
Паркент	—	7,7	—	10,0
Пискент	39,6	44,5	—	16,6
Ўртачирчиқ	43,3	77,5	6,1	28,1
Сирдар'ё	75,4	93,0	13,0	47,0
Ўртасарой	45,0	73,2	14,6	36,2
Ховос	45,6	40,9	—	13,7
Чиноз	64,7	96,4	9,6	47,2
Янгийўл	40,0	77,1	4,7	40,0

ЎЗБЕКИСТОН КП ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

Пахтачиликни ва қишлок хўжалигининг бошка тормокларини юксалтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини районлараро ўзаро текширишнинг якунлари тўғрисида

Ўзбекистон КП область комитети 1954 йилда қишлоқ хўжалигини юксалтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ўзаро текшириш бригадалари раҳбарларининг ахборотларини ва партия райкомлари секретарьларининг ҳисоботларини тинглаб, областьдаги ва районлардаги партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда ҳали ҳам жиддий хато ва камчиликларга йўл қўймоқдалар, қишлоқ хўжалигининг айрим тормоқларида ва колхозларда бўлган қолоқликни йўқотиш учун қат'ий чоралар кўрмаётирлар, деб ҳисоблайди. Бирқанча колхозларда ғўза тупларининг ҳарбир гектарда белгиланган миқдорда бўлиши учун кураш яхши ташкил қилинмаган.

Областьдаги бирқанча колхозлар чигитни шу вақтгача тўла ундириб олмаганлар. 10 майгача бўлган ма'лумотларга қараганда 14 минг гектардан кўпроқ ерда чигит бутунлай униб чиқмаган ва бундан ташқари чигит ола чиққан жойлар ҳам кўп.

Кўп жойларда тупроқ нами қочганлиги чигитнинг униб чиқишини кечиктираётир. Лекин МТСларнинг агрономлари, районлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари ўз вақтида чигит суви бериш учун қат'ий чоралар кўрмаётирлар. Кўпгина колхоз ва совхозларда ғўзани яганалаш қониқарсиз ташкил қилинган. Машина блан яганалаш плани 10 майгача фақат 8,3 процент бажарилган. Қатор ораларини ишлаш ҳам суст бормоқда. 10 майгача биринчи культивация 42,5, иккинчи культивация 1,4 процент бажарилган, биринчи чопиқ эса 28,5 процент адо этилган. Чопиқ тракторлари ва культиваторларнинг ўз вақтида тайёрлаб қўйилмаганлиги мана шундай қолоқликка сабаб бўлаётир.

Районлардаги партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС директорлари камқувват колхозларга ғўзани машина блан парвариш қилишда етарли ёрдам бермаётирлар.

Қатор ораларини ишлашда от культиваторларидан мутлақо қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Ҳозир кўпгина участкаларда ғўзани озиқлантириш, суғориш энг муҳим вазифа бўлишига қарамай, кўпчилик колхоз ва совхозларда бу ишларга етарли аҳамият берилмаётир.

Текшириш вақтида кўпгина жойларда яганалаш сифатсиз ўтказилаётганлиги, ғўза, сабзавот ва бошқа экинларни культивация қилиш, чопиқ, суғориш сифатсиз бораётганлиги аниқланди.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш тадбирлари ҳам ўз вақтида етарли даражада ўтказилмаётир.

Чигит кечикиб экилганлиги, кўп жойларда ўз вақтида униб чиқмаётганлиги ва қатор ораларини ишлашнинг кечикиб кетаётганлиги ғўзанинг ривожланишини кечиктиради ва бутун пахта майдонида унинг кечикиб шоналашига сабаб бўлади.

Луб экинлари экиш блан шуғулланувчи МТСлар ва колхозларнинг ишларида катта камчиликлар борлиги ма'лум бўлди. Каноп ва жут экиш шу вақтгача тамомланганни йўқ ва кўпгина колхозларда катта-катта майдонларда бу экинлар ҳали ҳам униб чиққан эмас. Қатор ораларини ишлаш, озиқлантириш ва суғориш ишлари ҳам суст бормоқда. Юқоричирчиқ районида луб экинлари экучи колхозларда ишлар айниқса қониқарсиз ташкил қилинган.

Сабзавот экучи колхозларда ҳам аҳвол худди шундай. 10 майгача сабзавот экиш плани 53,5 процент ва картошка экиш плани 28 процент бажарилган. Қорасув, Тошкент ва Калинин районларидаги сабзавотчилик колхозларининг ишларида катта камчиликлар борлиги аниқланди.

Шоли, хашаки илдиз-мева, бирйиллик ўт, силос бўладиган дуккакли экинлар, маккажўхори ва бошқа экинларни экиш ҳам қониқарсиз бормоқда.

Меҳнат интизоми кўпгина колхозларда пасайиб кетган.

Бирқанча колхозларда далада умумий овқатланиш ҳали ҳам ташкил қилингани йўқ, дала шийпонлари шу вақтгача ремонтдан чиқарилмаган ва жиҳозланмаган, болалар яслилари ва майдончалари ташкил этилмаган.

Райкомларнинг секретарьлари, МТС ва совхозларнинг партия ташкилотлари колхозчилар, МТС ва совхозларнинг тракторчилари ва ишчилари орасида оммавий-сиёсий ишларни кенг кучайтиришга етарли даражада э'тибор бермаётирлар, социалистик мусобақани кучайтиришга, агитколлективларнинг ишларини яхши ташкил этишга, деворий газета, «Жанговар варақа»ларни ўз вақтида чиқариб туришга етарли раҳбарлик қилмаётирлар.

Область партия комитети ҳисоблайдики, пахтачилик, сабзавотчилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларида ўзаро текшириш бригадалари томонидан очиб ташланган жиддий камчиликлар область қишлоқ хўжалик бошқармаси (ўртоқ Молчанов), сув хўжалиги бошқармаси (ўртоқ Полвонов) кўпгина партия райкомларининг секретарьлари ва район ижроия комитетларининг раислари, айниқса Бекобод (Сотиболдиев ва Қодиров ўртоқлар), Ўртачирчиқ (Бердиев ва Кусаев ўртоқлар), Пискент (Латипов ва Абдуллаев ўртоқлар), Ховос (Мирдадаев ва Бойботиров ўртоқлар), Оҳангарон (Зиёев ва Ўтабоев ўртоқлар), Қорасув (Акрамов ва Умаров ўртоқлар) ҳамда Юқоричирчиқ (Иброҳимов ва Абдуллаев ўртоқлар) район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг МТСлар, колхозлар ва совхозлар ишларига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганликларининг натижасидир.

Ўзбекистон КП область комитети **қарор қилади**:

1. Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Молчанов, сув хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Полвонов, район ижроия комитетларининг раислари ва партия райкомларининг секретарьлари, колхозларнинг раислари, МТС лар ва совхозларнинг директорлари ўзаро текшириш бригадалари кўрсатиб берган ҳамма камчиликларни дарҳол тузатиш чораларини кўрсинлар.

Район ижроия комитетлари ва партия райкомлари ўзаро текшириш бригадалари аниқлаган барча камчиликларни ҳарқайси колхоз ва совхозда белгиланган муддатларда бажарилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатсинлар.

2. Область қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги бошқармалари, район ижроия комитетларининг раислари ва район партия комитетларининг секретарьлари, МТС лар ва совхозларнинг директорлари:

а) барча майдонлардаги чигитнинг яқин кунларда тўла равишда униб чиқишини та'минлаш чораларини кўрсинлар, бунинг учун чигит суви беришни талаб қилган жойларда дарҳол кучайтириб юборсинлар ва чигит сийрак униб чиққан жойларга ғўза кўчати ўтказишни та'минласинлар;

б) ўқариқлар, карталарнинг бурчаклари, карталар ичида қолиб кетган қаторларга ва вақтинча олинган ариқлар бўйига чигит экишни яқин фурсат ичида тамомлаб, ҳарбир гектардан тўла равишда фойдаланишни та'минласинлар;

в) ғўзани яганалаш дарҳол туғаллансин, бунинг учун етарли миқдорда колхозчилар ажратилсин ва ғўзани машина блан яганалаш ва кўндалангига ишлаш учун трактор агрегатлари ишга солинсин;

г) яганалаш сифати устидан қаттиқ контроль ўрнатилсин, ҳарбир уяда ортиқча туп ғўза қолдирилишига ва агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўйилмасин.

3. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси (ўртоқ Молчанов), МТС ва совхозларнинг директорлари, партия райкомларининг секретарьлари, район ижрокомларининг раислари огоҳлантириб қўйилсинларки, улар ғўзани бўйига ва кўндалангига ишланиши юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши учун шахсан жавобгардирлар.

4. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, МТС ва совхозларнинг директорлари культиваторларни, чизельларни, ОДН пуркагич-чанглагичларни ҳамда ёнтомондан ўғитлайдиган мослама ўрнатилган СУЗ маркали ўғитлагичларни топшириқда белгиланган миқдорда тракторларга тиркаб қўйишни 20 майгача тўла равишда туғалласинлар.

5. Область қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги бошқармалари, МТСлар ва совхозларнинг директорлари, район ижроия комитетлари ва партия райкомлари:

а) культивация қилиш ва суғориш эгатларини олиш учун белгиланган топшириқларни яқин кунлар ичида бажаришга эришсинлар, трактор агрегатларининг тонг отгандан кеч киргунча тўхтовсиз ишлашини, шунингдек колхозлардаги ҳамма от-уловлардан тўла фойдаланишни та'минласинлар;

б) ғўзани, эртаги картошкани, сабзавот, қовун-тарвузни ҳамда луб экинларини биринчи кетмон чопиғидан чиқариш ишлари 25 майгача тамомлансин, бу ишлар учун етарли миқдорда колхозчилар ажратилсин;

в) ғўза, луб экинларини, сабзавотларни, қовун-тарвузларни ва картошка экинларини органик-минерал ўғитлар блан озиқлантириш ишлари ҳамма жойда авж олдириб юборилсин, ҳайдаш вақтида ўғит солинмаган участкаларга алоҳида э'тибор берилсин, ёнтомондан ўғитлаш учун ҳамма воситалардан, шунингдек от ўғитлагичларидан фойдаланилсин;

г) ғўзани ва бошқа экинларни, айниқса еrости сувлари паст бўлган участкаларда суғориш дарҳол бошлаб юборилсин, аммо бундай участкалар учун белгиланган суғориш нормаларига қаттиқ риоя қилинсин, ортиқча суғориб юборишга йўл қўйилмасин ва суғоришни қатор ораларини ишлаш блан боғлаб олиб борилсин.

6. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, облснаб, МТСлар ва совхозларнинг директорлари, район ижроия комитетлари ва партия райкомлари:

а) қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўлган-бўлмаганлигини аниқламоқ учун ҳамма жойдаги ғўза ва бошқа экинларни ёппасига текширишдан ўтказсинлар ва қишлоқ хўжалик зараркунандалари тушган участкаларга заҳарли дориларни сепсинлар, бунинг учун тракторга тиркаб, отга қўшиб ва қўл блан ишлатиладиган мавжуд аппаратларнинг ҳаммасидан тўла фойдалансинлар;

б) ҳамма колхозларда ва совхозларнинг бўлимларида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига ва зарпечакка қарши курашмоқ учун қирувчи отрядлар ташкил қилсинлар;

в) экинларни ҳимоя қилиш соҳасида ишловчи ҳамма мутахассисларни ва колхозларнинг зараркунанда ҳашаротларга қарши курашувчи техникларини дарҳол бошқа ишлардан озод қилсинлар;

г) ҳарбир колхозга ва совхозга етарли миқдорда зарур бўлган заҳарли химикатлар ва аппаратларни келтириш та'минлансин;

д) карталарнинг чеккаларидаги бегона ўтларга ва дарахтларга зараркунанда ва ҳашаротларни йўқотмоқ учун заҳарли дорилар сепиш ишларини ташкил қилсинлар.

7. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, МТСлар ва совхозларнинг директорлари, район ижроия комитетлари ва партия райкомлари луб экинлари, шоли, кечки сабзавот, ем бўладиган экинлар ва картошка экишни яқин кунларда тамомлаш чораларини кўрсинлар.

8. Район ижроия комитетларининг раислари, партия райкомларининг секретарьлари, МТСлар ва совхозларнинг директорлари, колхозларнинг правлениелари ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарьларидан талаб қилинсин:

а) ҳарбир далачилик бригадасидаги дала шийпонларини ремонтдан чиқариш ва жиҳозлаш ишлари яқин кунлар ичида тамомлансин. Дала шийпонлари шиорлар, плакатлар ва радио установкалар блан, кутубхоначалар ва газеталар блан та'минлансин;

б) болалар яслилари ва майдончалари ташкил қилиниб, улар зарур ускуналар, ўйинчоқлар блан ва болалар учун кундалик овқат блан та'минлансинлар;

в) Барча далачилик бригадаларида умумий овқатланиш йўлга қўйилсин ва бунинг учун етарли миқдорда озиқ-овқат маҳсулотлари ажратилсин;

г) ҳамма колхозларда меҳнатни ташкил қилиш ва ҳисобга олишда, тегишли тартиб ўрнатилсин, меҳнат интизоми мустаҳкамлансин ҳамда колхозчиларнинг ишлаган меҳнат кунларига натура ва пул аванслариниг ўз вақтида бериб турилиши амалга оширилсин;

д) дала шийпонларида сиёсий-тарбиявий, оммавий ишлар кучайтирилсин, деворий газеталар ва «Жанговар варақа»ларни ўз вақтида чиқариб туриш йўлга қўйилсин, кўрсаткич тахталари ташкил қилинсин, дала шийпонларида сиёсий ахборот бериб туриш, суҳбатлар ва лекциялар ўтказиш ишлари системали равишда олиб борилсин ва барча куч ҳамда имкониятлардан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун тўла, унумли фойдаланилсин.

9. Область партия комитети ғўза, луб экинлари, сабзавот-полиз экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилиш қониқарсиз аҳволда эканлигига партия райкомлари секретарьларининг, район ижроия комитетлари раисларининг, МТС ва совхоз директорларининг ҳамда колхоз раҳбарларининг э'тиборини жалб қилади ҳамда барча моддий-техника ресурсларини сафарбар қилиб, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ишларини қат'иян яхшилаб, дала ишларини бажаришдаги қолоқликни яқин фурсат ичида тугатишни талаб этади.

УКРАИНАНИНГ РОССИЯ БЛАН ҚАЙТА ҚУШИЛИШИНИНГ 300 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Москвада тантанали йиғилишлар ва кечалар

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини Москва меҳнаткашлари тантанали суратда нишонламоқдалар. Пойтахт корхоналарида, муассасаларида ва ўқув юртларида шу улуғ воқиага бағишланган йиғилишлар ва кечалар ўтказилмоқда.

Москвадаги Сталин номли автозавод коллективининг Т. Г. Шевченко номидаги Киев давлат академик опера ва балет театри артистлари блан учрашуви рус ва украин халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигини кўрсатучи ёрқин намойишга айланди. Кеча, 15 майда автозаводнинг минглаб ишчилари инструменталь цехга тўпландилар ва бу ерда Украина артистлари томонидан концерт берилди. Украина ССР халқ артисти М. Стефанович театр коллективи номидан сўзга чиқди. Автозавод ишчилари театрнинг хори, балет артистларини, солистлардан Украина ССРда хизмат кўрсатган артистлар Н. Костенко ва Н. Шостак, шунингдек Р. Келецкий, В. Лутгенко ва бошқалар томонидан берилган концертни хурсанд бўлиб кутиб олдилар.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилганлигининг 300 йиллигига бағишланиб кечқурун Сталин номли автозаводининг маданият саройида йиғилиш бўлди. Метрострой маданият уйида, «Парижская коммуна» пойафзал фабрикасининг клубида ва бошқа жойларда ҳам йиғилишлар ва кечалар ўтказилди.

Кеча, 15 майда Москва районларида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланиб меҳнаткашлар вакилларининг тантанали йиғилишлари бошланди. Железнодорожний районы меҳнаткашларининг вакиллари темирйўлчилар Марказий маданият уйига тўпландилар. Москва Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари П. Леонов йиғилишда доклад қилди. (ТАСС).

КИЕВДА РУС АДАБИЁТИ ВА САН'АТИ ДЕКАДАСИНИНГ ТАНТАНАЛИ СЎНГГИ КЕЧАСИ

КИЕВ, 16 май. (ТАСС). Бутун Киевда Т. Г. Шевченко номидаги опера ва балет театрида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган рус адабиёти ва сан'ати декадасининг тантанали сўнгги кечаси бўлди. Театр залида Украина пойтахти корхоналарининг илғорлари, Киев области қишлоқ хўжалигининг донгдор кишилари, олимлар, адабиёт ва сан'ат арбоблари, студентлар, Совет Армияси жангчилари, жамоат ташкилотларининг вакиллари тўпландилар.

Кечани Украина ССР Министрлар Советии раисининг ўринбосари ўртоқ А. Е. Корнейчук қисқача кириш нутқи блан очди.

Кечада ёзувчилардан М. Исаковский, А. Сурков, отоқли турк прогрессив шоири Нозим Ҳикмат, Е. Долматовский, В. Инбер, М. Луконин, Н. Доризо, В. Луговский, К. Симонов ўз асарларини ўқиб бердилар. Кеча қатнашчилари уларни самимий кутиб олдилар.

Шоир Н. Тихонов декада қатнашчиларига кўрсатилган самимий ва шодиёна меҳмондўстлик учун қизғин ташаккур изҳор қилди.

Кечанинг охирида катта концерт берилди.

ССР Иттифоқи Большой театрининг хори Д. Шостаковичнинг Е. Долматовский сўзларига ёзилган «Ватанимиз устида қуёш нурлари порлайди» кантатасини зўр муваффақият блан ижро этди. СССР халқ артисти А. Мелик—Пашаев раҳбарлигидаги оркестр жўр қилди.

Совет Армиясининг Александров номидаги Қизил байроқли ашула ва рақс ансамбли, Пятницкий номидаги давлат рус хори, СССР халқ артистлари И. Пирогов, С. Лемешев, О. Лепешинская, Д. Ойстрах, Э. Гилельс, РСФСР халқ артистлари Н. Шпиллер, А. Кривченя ва бошқаларнинг чиқишлари давомли гулдурос қарсаклар блан кутиб олинди.

М. Глинканинг «Иван Сусанин» операсидан «Яша» хори ССР Иттифоқи Большой театрининг хори ва оркестри ижросида тантанали янгради.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан Киевда бўлган рус адабиёти ва сан'ати декадасининг сўнгги кечаси зўр муваффақият блан ўтди. Тамошабинлар декада қатнашчиларига гулдасталар тақдим этдилар.

Украина Совет ёзучилари союзининг юбилей пленуми

Киев, 15 май. (ТАСС). Украинанинг Россия блан қайта қўшилиши 300 йиллигига бағишланиб кеча бу ерда Украина Совет ёзучилари союзи правлениесининг юбилей пленуми бўлиб ўтди.

Киев Офицерлар уйининг байрам тусида безатилган залида украин шоирлари, драматурглари, прозаиклари, сан'ат арбоблари, олимлари, ўқитучилари, олий ўқув юртларининг ўқучилари, шаҳарнинг партия, совет активлари тўпландилар. Москва ва Ленинграддан меҳмон бўлиб келган ёзучилар, ҳамма иттифоқчи республикаларнинг ёзучилар ташкилотларидан юборилган делегациялар ҳам шу залга тўпландилар.

Украина Совет ёзучилари союзи правлениесининг раиси М. Бажан «Украинанинг Россия блан қайта қўшилиши 300 йиллиги — украин, рус халқларининг ва СССРда ҳамма халқларнинг улуғ миллий байрамидир» деган темада доклад қилди.

К. Симонов СССР Совет ёзучилари союзи номидан украин ёзучиларини табриклаб нутқ сўзлади. Иттифоқчи республикаларнинг ёзучилар ташкилотларидан келган вакиллар ҳам украин ёзучиларини табрикладилар.

Олесь Гончар улуғ рус халқига қарата самимий ташаккур сўзларини айтади.

Пленумда СССР Совет ёзучилари союзининг биринчи секретари А. Сурков нутқ сўзлади.

Т. Г. Шевченко номидаги Киев опера ва балет театрининг Москвадаги сўнгги спектакльлари

Москвалилар қардош украин халқининг вакилларини — Т. Г. Шевченко номидаги Киев Давлат опера ва балет театри артистларини худди севикли меҳмонларни кутиб олгандек кутиб олдилар. Йирик опера коллективининг СССР Большой театри саҳнасидаги спектакльлари, унинг муваффақиятлари пойтахт меҳнаткашларини завқлантирди ва қувонтирди. Москвали тамошабинлар украин сан'ат арбобларининг маҳоратига муносиб баҳо бердилар. Украина артистларининг спектакльлари, концертлари ва москвалилар блан учрашувлари байрамга айланди, рус ва украин халқларининг бузилмас дўстлигини янги куч блан намойиш қилди.

16 майда Т. Г. Шевченко номидаги Киев опера ва балет театрининг сўнгги спектакли бўлди. СССР Большой театри саҳнасида кундузи — А. Свечниковнинг «Маруся Богуславка» балети ва кечқурун — К. Данькевичнинг «Богдан Хмельницкий» операси кўрсатилди.

Украина саҳнаси етакчи усталарининг рольларни моҳирлик блан ижро этишлари бу сафар ҳам тамошабинларни қойил қилди.

СССР халқ артисти М. Гришко Богдан Хмельницкий ролини юксак моҳирлик блан ижро этди. Кривонос ролида — Украина ССРда хизмат кўрсатган артист В. Матвеев, Богун ролида — Украина ССР халқ артисти В. Боришченко, Улуғ Русь элчиси ролида Ю. Кравченко, Варвара ролида — В. Любимова ўйнадилар.

Спектакль тамом бўлгандан кейин залдагилар украин сан'ати усталарини қизғин қарсаклар блан табрикладилар.

(ТАСС).

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг учюз йиллиги барча совет халқлари улуғ бузилмас дўстлигининг байрамидир.

Украин халқи бу байрамни Украина Совет республикаси гуллаб-яшнаб турган шароитда нишонламоқда.

Рус ва украин халқларининг бузилмас дўстлиги славянлардан бўлган шу икки халқнинг бир томирдан келиб чиққанлигига, территорияси, тили, характери ва бутун тарихи яқинлигига асосланган дўстликдир. Украин халқи рус халқи блан ўзининг бирлик туйғуларини ҳечқачон унутган эмас. Четэл босқинчилари Украина ерларини парчалаётган оғир вақтларда улуғ рус халқи украин халқига ўзининг зўр хайрихоҳлигини кўрсатди ва қардошларча ёрдам бериб келди. Украин халқи босқинчилар зулми остида ётган вақтида озодликка чиқишнинг бирдан-бир тўғри йўли ўз кучларини қардош рус халқи блан бирлаштиришдан иборат эканлигини яхши билди.

Богдан Хмельницкийнинг улуғ тарихий хизмати шундан иборат бўлдики, у бутун украин халқининг иродасини ифодалаб, Украинанинг Россия блан қайта қўшилишини тезлаштирадиган сиёсий йўлни сабот блан олиб борди.

Украин халқи халқнинг шонли Переяслав Радасида ўз хоҳишини зўр куч блан изҳор қилиб, Украинанинг Россия блан ягона Россия давлатида тарихий қайта қўшилганлигини э'лон қилди.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилиши украин ва рус халқларининг бундан кейинги сиёсий, иқтисодий ва маданий ривожланишлари учун жуда катта прогрессив аҳамиятга эга бўлди. Украин халқининг шундан кейинги бутун тарихи рус халқи блан унинг бирлиги борган сари мустаҳкамланиш белгиси остида, Россия давлатининг бутунлигига кўп марталаб ҳамла қилган четэл босқинчиларига қарши курашларда ривожланди. Икки қардош халқнинг мана шу бирлиги ички душманларга — манфур чор самодержавиесига, помешчикларга ва капиталистларга қарши биргалашиб олиб борилган курашларда ўсди ва чиниқди.

Украина халқ оммаси чор самодержавиесининг, шунингдек украин, немис, поляк ва бошқа помешчиклар-крепостникларнинг оғир социал ва миллий зулми остида яшади. Казак старшиналари — ханенколарнинг, лизогубларнинг, скоропадскийларнинг, кочубейларнинг ва бошқа шу сингари зотларнинг авлодлари — чоризмнинг Украинадаги мустамлакачилик сиёсатини амалга оширишда асосий қурол бўлдилар ва ўзлари халқ оммасини шафқатсизлик блан эксплуатация қилиб келдилар. Деҳқонлар ва шаҳар камбағаллари самодержавиега қарши, рус ва украин помешчикларига ва буржуазиясига қарши қаттиқ кураш олиб бордилар. Рус халқи мана шу курашда ҳамиша украин халқининг содиқ дўсти ва қудратли таянчи бўлиб келди.

Рус халқининг энг яхши фарзандлари, унинг прогрессив арбоблари чор самодержавиесига ва унинг реакцион сиёсатига қарши ҳамиша муросасиз кураш олиб бордилар, украин халқининг ва Россиядаги бошқа барча халқларнинг демократик, миллий-озодлик ҳаракатига ёрдам бериб турдилар.

Рус халқининг революцион курашни авж олдиришдаги етакчилик роли пролетариат тарих майдонига чиққанидан бошлаб, айниқса яққол намоён бўлди. Ишчилар синфи В. И. Ленин томонидан тузилган Коммунистик партия раҳбарлиги остида Россия халқларининг подшо, помешчиклар ва буржуазия ҳокимиятига қарши, социал ва миллий озодлик учун олиб борган курашига бошчилик қилди.

Ленин 1913 йилдаёқ бундай деб ёзган эди: «Великорус ва украин пролетарларининг бирлашган ҳаракати асосидагина Украинанинг озод **бўлиши мумкин,** бундай бирлашган ҳаракат бўлмаса, озод Украина ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас» (Асарлар, 20 том, 16 бет). Лениннинг бу сўзлари ниҳоятда тўғри бўлиб чиқди. СССР халқларининг интернационал бирлиги қарор топганлиги мамлакатимиздаги улуғ тарихий ўзгаришларнинг энг муҳим шарт-шароитларидан бири бўлди.

Пролетар интернационализми байроғи остида ғалаба қозонган Улуғ Октябрь социалистик революцияси Россия халқларини капиталистик қуллик кишанларидан, миллий зулмдан озод қилди ва улар учун социализмга йўл очиб берди.

Украин халқи рус халқидан кейин биринчи бўлиб Октябрьнинг шонли йўлига тушди. 1917 йил декабрьда Советларнинг Биринчи Бутунукраина с'ездида Украина Совет Социалистик Республикаси деб э'лон қилинди. Украин халқи ўзининг асрлардан бери орзу қилиб келган ниятини рўёбга чиқаришга муваффақ бўлди — чинакам, эркин, суверен миллий давлат барпо қилди ва совет республикалари оиласида катта ўрин олди. Советларнинг қизил байроғи остида украин халқининг чинакам миллат бўлиб қайтадан тикланиши бошланди. Совет Украинасининг барпо қилинганлиги Ғарбий Европа ва Америка империалистларининг маккорлик планларига қақшатғич зарба берди, улар рус ва украин контрреволюциясининг ёрдами блан Украинани ажнабий империалистлар мустамлакасига айлантиришга, Совет Россиясига қарши кураш олиб бориладиган таянч базасига айлантиришга уринган эдилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барпо бўлганлиги украин халқининг ҳамда мамлакатимиздаги бошқа ҳамма халқларнинг озодлигини ва мустақиллигини та'минлаш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Украин халқи Совет Иттифоқи составида турганлиги учунгина ўз давлатини, социалистик экономикаси ва маданиятини қуришда жуда катта тарихий ғалабаларга эришишга муваффақ бўлди.

ССР Иттифоқининг таркибий ва ажралмас қисми бўлган Совет Украинасининг ривожланиши украин халқининг бутун тарихидаги энг муҳим давр бўлди. Украин халқи озод республикалар иттифоқида туриб, улуғ рус халқи блан ҳам, бошқа совет халқлари блан ҳам дўстлик ва ҳамкорлик қилишнинг энг ҳаётий шаклини топди.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида жаҳоншумул-тарихий ғалаба қозонди, социализм қурди, эксплуататор синфларни ва кишининг киши томонидан эксплуатация қилинишини абадий тугатди. Бизнинг мамлакатимиз асрий қолоқлик сарқитларини йўқотиб, олға қараб жуда катта қадам қўйди, илғор, қудратли социалистик давлатга айланди.

Социализмнинг ғалаба қозониши сабабли миллий муносабатлар соҳасида катта ўзгаришлар рўй берди. Янги, социалистик миллатлар шаклландилар, ривожландилар. Социалистик миллатлар ўзларининг синфий составлари ва ма'навий қиёфалари жиҳатдан ҳам, ўзларининг социал-сиёсий манфаатлари ва интилишлари жиҳатдан ҳам, эски, буржуа миллатларидан бутунлай фарқ қиладилар. Совет халқлари ўртасидаги ўзаро дўстлик ҳислари янада кўпроқ ривожланди, ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи янада мустаҳкамланди.

Социализмнинг ғалабаси, Совет Иттифоқи кучлари ва қудратининг мустаҳкамланганлиги украин халқининг қайта қўшилиб бир бутун миллат бўлиш йўлидаги асрий орзуларини амалга оширишга имкон берди. Асрлардан бери бир-биридан ажралиб ётган бутун украин ерлари рус халқининг ёрдами туфайли ягона Украин Совет давлатида қайтадан бирлаштирилди.

Совет Иттифоқининг немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борган Улуғ Ватан уруши кўпмиллатли Совет давлатининг кучлари ва ҳаётийлиги учун жиддий синов бўлди. Бутун совет халқи фашист агрессорларга қарши муқаддас Ватан урушига кўтарилди. Рус, украин халқларининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг биргаликда олиб борган кураши мамлакатимизнинг немис-фашист босқинчиларини тор-мор келтиришини, гитлерчи босқинчиларни Совет еридан ҳайдаб чиқаришни, Украинани ажнабийлар асоратидан қутқаришни та'минлади. СССРнинг ҳамма халқлари каби украин халқи ҳам уруш йилларида ўз Ватани учун олиб борилган қаттиқ жангларда ўзининг юксак ма'навий-сиёсий бирлигини, Совет ҳокимиятига ва Коммунистик партияга чексиз содиқлигини кўрсатди.

Урушдан кейинги даврда бутун Совет Иттифоқи каби Совет Украинаси ҳам халқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантириш соҳасида катта-катта муваффақиятларга эришди. Украина уруш ва фашистлар оккупацияси томонидан етказилган жароҳатларни рус халқининг ва СССРдаги бошқа халқларнинг қардошларча бериб турган ёрдами туфайли тез тузатиб олди ва экономика ҳамда маданиятнинг ҳамма тармоқларида олға томон, янги, жуда катта қадам қўйди.

Республикада ғоят кўп фабрикалар ва заводлар қурилди, буларнинг кўпчилиги энг катта корхоналар бўлиб, бутун совет халқининг ҳусни ва фахридир. Кўпгина янги саноат районлари вужудга келди, эски саноат марказлари эса Ватанимизнинг энг янги Ватан техникаси асосида реконструкция қилинди. Украина ССРнинг йирик саноати 1952 йилда революцияга қадар бутун Украина саноатининг берган маҳсулотига қараганда 17 баравар кўп маҳсулот чиқарди. Оғир саноатнинг машинасозлик сингари энг муҳим тармоғи анча муваффақиятларга эришди. Фақат кейинги йилларнинг ўзидагина республикада 800 га яқин янги хил машиналар ва механизмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирилди. Совет Украинасининг метал ишловчи саноати революциядан илгаригига қараганда деярлик 69 баравар кўп маҳсулот чиқармоқда.

Халқ исте'мол қиладиган молларни ишлаб чиқарувчи саноат, аввало, тўқимачилик, тикувчилик, пойафзал, трикотаж саноати оғир индустрия ривожлантиришда эришилган жуда катта муваффақиятларга асосланиб, ҳозирги вақтда тез сур'атлар блан ўсмоқда. 1954 йилда республикада енгил, озиқ-овқат ва маҳаллий саноатнинг 900 та корхонаси қурилмоқда ва реконструкция қилинмоқда.

Республикамизнинг индустрия қуввати ишчилар синфининг ишлабчиқариш соҳасидаги жуда катта активлигига асосланиб, тинмай ривожланмоқда. Бу соҳада рус ишчиларининг ижодий ёрдами катта роль ўйнамоқда. Рус ишчилари украин ишчилари блан мусобақалашиб, ўзларининг ижодий муваффақиятларини украин ишчиларига ўргатмоқдалар ва ўзлари ҳам украин ишчиларининг тажрибалари блан бойимоқдалар. Москва блан Киев, Ленинград блан Харьков корхоналарининг, Донбасс шахтёрлари блан Подмосковье ва Кузнецк ҳавзаларидаги кўмирчиларнинг, Боку блан Борислав нефтьчиларининг ва бошқаларнинг социалистик мусобақаси совет халқлари ўртасидаги улуғвор ҳаётбахш дўстликнинг ёрқин кўринишидир.

Совет Украинасининг социалистик қишлоқ хўжалиги юксалиб бормоқда. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилмоқдалар, уни кучли қишлоқ хўжалик техникаси блан та'минламоқдалар. Ҳозирги вақтда Украинанинг кенг далаларида (15 от кучли тракторга айлантириб ҳисоблаганда) 182 минг трактор, 51 мингта ғалла комбайни ва бирнеча ўн минглаб бошқа хил мураккаб қишлоқ хўжалик машиналари ишламоқда. КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг тарихий қарорларидан илҳомланган Украина колхозчилари, МТС ва совхозларнинг ходимлари қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун курашмоқдалар. Партия ва ҳукуматнинг мамлакат қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришга қаратилган катта-катта тадбирлари амалга оширилмоқда ва бу нарса ҳозир Украинада ҳам ўзининг яхши натижаларини бермоқда.

Совет Иттифоқи озод республикаларининг қардош оиласида украин совет маданияти гуллаб-яшнади. Ҳозирги вақтда Украинада 30 мингтадан кўпроқ мактаб бор, бу мактабларда 6 миллион 500 мингдан кўпроқ бола ўқимоқда. Украинадаги 147 та олий ўқув юртида ва уларнинг сиртқи бўлимларида 280 минг студент та'лим олмоқда. Украина фанни, адабиётни, музикани, театр ва тасвирий сан'атларни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришди. Украин социалистик маданияти СССРдаги барча халқларнинг маданияти блан узилмас ижодий ҳамкорликда ривожланмоқда. Рус халқининг социалистик маданияти украин маданиятига айниқса самарали та'сир ўтказмоқда.

Қрим областининг РСФСР составидан Украина ССР составига ўтказилиши украин халқининг ҳаётида катта тарихий воқиа бўлди. Қардош рус халқининг мана шу олийжаноблик акти Совет Иттифоқи халқларининг улуғ оиласида рус ва украин халқларининг бирлиги ва бузилмас дўстлиги янада мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради.

Украин халқи қўшни халқ демократик мамлакатларнинг — Польша, Чехословакия, Венгрия, Руминиянинг халқлари блан қардошлик алоқалари мустаҳкамланиб бораётганлигини чуқур мамнунлик блан қайд қилади. Шу давлатлар блан бўлган бизнинг чегараларимиз ҳукмрон эксплуататор синфлар томонидан атайин қўзғатиладиган конфликтларнинг об'екти бўлиб келган вақтлар ўтиб кетди. Империалистик сиёсатдонлар ва идеологлар томонидан тарғиб қилиб келинган душманлик ва миллий адоват абадий йўқотилди.

* * *

Украинанинг Россия блан қайта қўшилганлиги жуда катта прогрессив, тарихий аҳамиятга эга бўлди.

Украина блан Россия бирлашиб олиб, четэл босқинчиларига қарши курашда ўз кучларини кўпайтирдилар ва рус ҳамда украин ерларига кўз олайтирган ҳамма душманларни тор-мор келтиришга муваффақ бўлдилар. Икки қардош халқнинг иқтисодий ва маданий алоқалари ҳам кенгайди ва мустаҳкамланди, бу эса Россия блан Украинанинг ишлабчиқариш кучларини ривожлантиришда, рус ва украин маданиятларини яшнатишда муҳим роль ўйнади.

Рус ва украин халқларининг асрлардан бери давом қилиб келган алоқалари ва бузилмас дўстлиги украин ва рус ишчилари блан деҳқонларининг чоризмга қарши, помешчик ва капиталистларга қарши, Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун, социализмнинг ғалабаси учун биргаликда олиб борган курашларида чиниқди ва кўпайди.

Биргаликда олиб борилган мана шу кураш мамлакатимиздаги ҳамма халқлар учун рағбатлантирувчи ўрнак бўлди, пролетар интернационализмининг улуғ байроғига, СССР халқлари қардошлик ва дўстлигининг ғолиб байроғига содиқликнинг намунаси бўлди.

Украина блан Россиянинг қайта қўшилганлигининг 300 йиллиги фақат рус ва украин халқларинингина байрами бўлиб қолмасдан, шу блан бирга кўпмиллатли қудратли Ватанимиздаги ҳамма халқларнинг ҳам байрамидир. Бу байрам ватанпарварлик ниҳоят даражада жўш урган вазиятда нишонланмоқда. Совет Иттифоқи халқлари Коммунистик партия раҳбарлиги остида мамлакатимизда коммунизм қурушнинг ғоят катта программасини амалга ошириш учун фидокорона кураш олиб бормоқдалар.

А. КАСИМЕНКО,

Украина ССР Фанлар академияси Тарих институтининг директори.

(«ПРАВДА» 16 май).

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИНИНГ ИЖОДИЙ КЎРИГИ

16 май куни Тошкентдаги «Динамо» стадионида Ашула байрами

В. Салов фотоси.

Халқ ижодиётининг тантанаси

ЯНГИЙЎЛ

Шаҳар меҳнаткашлари 16 май — Ашула байрамини янги ижодий муваффақиятлар блан кутиб олдилар. Шаҳардаги турли корхоналар, мактаблар, муассасалар ҳамда колхозларда тузилган бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари Ашула байрамида айтиш учун янги репертуарлар тайёрладилар.

16 май куни шаҳарнинг Ворошилов номидаги Маданият ва истироҳат боғига меҳнаткашлар, шунингдек Ашула байрамининг қатнашчилари тўпландилар. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг бирлашган хор коллективлари ҳозирги замон совет қўшиқларини зўр маҳорат блан ижро этдилар. Терма хор коллективларига Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. Шамсутдинов дирежерлик қилди.

Оммавий қўшиқлардан кейин бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари Ашула байрамига махсус тайёрлаган хилма-хил репертуарларни кўрсата бошладилар. Янгийўл ёғ заводи бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг хор коллективи украинча ўйин ва украин халқ қўшиқларини зўр муваффақият блан ижро этдилар.

Ашула байрамида шаҳар корхоналари, мактаблари ва бошқа муассасаларидан 22 бадиий ҳаваскорлик коллективи қатнашди. Шаҳарда бўлиб ўтган Ашула байрами ҳаваскорлар тўгараклари кўпайиб бораётганлигидан, ёш ҳаваскорлар янги ижодий муваффақиятларга эришаётганликларидан ёрқин далолат беради.

ОҲАНГАРОН

Ўзбекистон шахтёрларининг шаҳри — Оҳангарон кўчаларида, майдонларида ва клубларида 16 май-дам олиш куни эрталабдан бошлаб қувноқ, хушчақчақ қўшиқлар янгради. Шаҳарнинг ҳартомонида Ашула байрамига тайёрланаётган минглараа ҳаваскорлар, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари оммавий ашулаларни куйлар эдилар.

Шаҳар корхоналари, муассасалар ва мактабларнинг бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари «Шахтёр» стадионига тўпландилар. «Шахтёр» стадионида шаҳар меҳнаткашлари 50 дан ортиқ бадиий ҳаваскорлик коллективларининг Ашула байрамига тайёрлаган репертуарларини зўр қизиқиш блан томоша қилдилар.

3-нчи мактабнинг хор коллективи «Партия — етакчимиз», «Қаҳрамон қизлар» ва бошқа оммавий ашулаларни зўр муваффақият блан ижро этдилар. Майдонга шаҳар Маданият уйининг ўзбек ашула ва рақс ансамбли қатнашчилари чиқадилар. Улар ўзбек совет композиторларининг янги ашулаларини ва рақсларини муваффақиятли ижро этиб, томошабинларнинг табрикларига сазовор бўладилар. Майдонга бадиий ҳаваскорлик коллективларининг янги коллективлари чиқадилар. Кўмир разрези ва Пионерлар уйининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам Ашула байрамига махсус тайёрлаган оммавий ашулалар ва рақсларни ижро этадилар.

Оҳангаронда бўлиб ўтган Ашула байрамига бадиий ҳаваскорлик коллективларининг 5 мингга яқин қатнашчиси — ашулачилар, ўйинчилар ва музикачилар қатнашдилар.

ЧИРЧИҚ

Шаҳарнинг «Химик» стадиони байрамлардагидек яхши безатилган. Стадионнинг турли томонларида қизил алвонлар, шиорлар, плакатлар, транспарантлар ярқираб кўринади. Майдонда фанфарларнинг овози традицион Ашула байрами бошланганлигидан хабар беради.

Стадионда тўпланган шаҳар корхоналари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг 3 минг кишидан иборат бўлган бирлашган хор коллективи «Совет Иттифоқи Гимни»ни ижро этадилар. Шунингдек улар В. Мураделининг «Партия — етакчимиз» ва П. Майбораданинг «Қардошлик Гимни»ни ижро этадилар. Томошабинлар хор коллективларининг янги қўшиқларини завқ блан тинглаб, уларни қизғин табриклайдилар.

Ашула байрамининг иккинчи бўлими «Халқлар дўстлиги» деган темага бағишланган. «Чирчиқсельмаш» заводининг ишчиси Д. Дядик рус халқ қўшиқларини зўр маҳорат блан ижро этади. Шунингдек, Галина Сандалиева украин халқ қўшиғи «Гандзя» ашуласини, «Электрохимия» комбинатининг смена бошлиғи Роза Зокирова композитор С. Юдаковнинг «Ўзбекистон» ашуласини ва композитор Стоценконинг «Оқшомги қўшиқ» ашуласини Украин тилида муваффақиятли ижро этади.

Майдонга хор коллективларининг янги группалари чиқадилар. Машинасозларнинг ўйинчилар группаси «Лявониха» ва «Молдаванеску» рақсларини зўр маҳорат блан ижро этадилар. Ирина Погодина лента блан ижра этиладиган хитой рақсини усталик блан ижро этади.

Ашула байрамида тажрибали хор коллективлари блан биргаликда ёшлардан ташкил этилган янги ҳаваскорлик коллективлари ҳам муваффақиятли қатнашдилар.

Тошкентда Ашула байрами

Ўтган дам олиш куни — 16 майда Тошкент кўчалари байрам тусини олди. Кенг майдонларда, асфальт кўчаларда, корхона, муассаса, ўқув юртларида ясанган, қувноқ кишилар гуруҳларга бўлиниб ашула айтмоқдалар, ўйинчилар давра айланиб машқ қилмоқдалар, музикачилар турли музика асбобларини янгратмоқдалар. Ҳамма ердан эшитилиб турган музика садолари қувноқ ашулаларга жўр бўлиб шаҳар бўйлаб янграйди.

Ашула байрами — халқимизнинг традицион баҳорги сан'ат байрами бўлиб қолди. Икки йилдан буён республикамизнинг меҳнаткашлари гўзал май ойида Ашула байрамига тўпланадилар. Жонажон Ватанимиз бўйлаб бахтли ҳаёт ва қувноқ меҳнатимиз ҳақидаги қўшиқлар куйланади. Хор группалари, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига уюшган минглараа халқ талантлари бахтли ҳаёт, тинч, ижодий меҳнат ва она-Ватанимизнинг порлоқ истиқболи учун улуғ Коммунистик партияга ва жонажон Совет ҳукуматига ўзларининг чексиз садоқат, миннатдорчилик ва муҳаббатларини чин юракларидан жаранглаб айтилган қувноқ қўшиқлари блан изҳор қиладилар.

Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари саф тортиб ва машиналарда ашула айтиб «Динамо» стадионига бормоқдалар. Бу ерда Ашула байрами ўтказилади. Стадион байрамлардагидек яхши безатилган. Кўркам жойларга улуғ доҳимиз В. И. Ленин ва унинг ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталин, шунингдек партия ва ҳукуматимиз раҳбарларининг портретлари қўйилган. Ўртада республикамизнинг Давлат байроғи ҳилпираб турипти. Стадионнинг яшил, кенг майдонида байрам қатнашчилари — бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари учун махсус жой ажратилган. Стадион шаҳар меҳнаткашлари, халқ ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари блан лиқ тўлган. Ҳамма традицион Ашула байрамининг бошланишини сабрсизлик блан кутмоқда.

Соат 6. Ашула байрамини ўтказиш шаҳар комиссиясининг раиси, Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Арнаутов қисқача нутқ сўзлаб, Ашула байрамини очиқ деб э'лон қилади.

Ашула байрами бошланади. Яшил майдонда ўрнатилган минбарга СССР халқ артисти, Сталин мукофотининг лауреати, профессор Мухтор Ашрафий кўтарилади. Дирежер қўлини кўтарди. Саф тортиб турган байрам қатнашчилари — бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари «Совет Иттифоқи Гимни»ни айтадилар. Ундан кейин «Ўзбекистон ССР Давлат Гимни» кенг майдон бўйлаб янграйди. Бирлашган хор коллективлари «Партия — етакчимиз», «Қаҳрамон қизлар», «Қардошлик Гимни» ва «Жаҳон демократик ёшлар Гимни»ни ижро этадилар. Стадионга тўпланган шаҳар меҳнаткашлари бу оммавий қўшиқларни муваффақиятли ижро этган хор коллективларини қарсаклар чалиб қизғин табриклайдилар.

Стадион ўртасида қурилган кенг саҳна — майдонга ҳаваскорлик тўгаракларининг шаҳар терма коллективи чиқади. Коллектив «Бузилмас дўстлик» деган вокаль-ўйин сюитасини ижро этади. Коллектив а'золари СССР халқларининг бузилмас, абадий дўстлигини зўр маҳорат блан айтган ашулаларида ҳам, жушқин ва чаққон ўйинларида ҳам, шунингдек ўйин охирида баланд кўтарилган 16 иттифоқчи республикаларнинг гербларида ҳам ёрқин ифодалайдилар. Томошабинлар «Бузилмас дўстлик» сюитасининг ижрочиларини гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар.

Саҳнага область маданият уйи ҳаваскорлик тўгарагининг халқ чолғу асбоблари оркестри чиқади. Тўгарак қатнашчиси Клара Жамилова Озарбайжон совет композитори С. Рустамовнинг «Сурайё» қўшиғини муваффақиятли ижро этади.

Диктор янги ҳаваскорлик коллективларининг репертуарларини э'лон қила бошлайди. Ўйинчилар ўрнини, ашулачилар, улардан кейин хор коллективлари эгаллайдилар. 75-нчи ўзбек мактабининг ўқувчи ҳаваскорлар коллективи «Аҳил звено» қўшиғини яхши айтади. Томошабинлар буларни, шунингдек «Биринчи май» полька ўйинини муваффақиятли ижро этган шаҳар бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг бирлашган ўйин ансамблини қизғин табриклайдилар.

Саҳнага ёш раққоса Шамсиддинова чиқади. У, Область бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчисидир. Шамсиддинова машҳур совет композитори Р. Глиэрнинг «Қизил гул» балетидан хитой рақсини зўр маҳорат блан ижро этади. Унинг ўйини раққосанинг бадиий маҳоратни қунт блан ривожлантираётганлигидан далолат беради.

Ю. Петров раҳбарлигидаги медицина ходимлари клуби бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг бирлашган хор коллективи украин халқ қўшиғи, «Закувала та Сива зозула» ашуласини муваффақиятли ижро этиб, томошабинларнинг қизғин табрикларига сазовор бўлади. Шунингдек Пайпоқ-трикотаж фабрикаси ҳаваскорларининг хор группаси томонидан ижро этилган рус халқ қўшиғи «Мой муженька работешенька» ашуласини ҳам томошабинлар қизғин кутиб оладилар.

Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг коллективи корейс халқ ўйинларини ва деҳқонлар қўшиғини зўр муваффақият блан ижро этади.

Томошабинлар Октябрь районидаги Каганович номли колхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларини самимий кутиб оладилар. Юқори ҳосилли, гигант колхознинг моҳир сан'аткорлари «Пахта ўйини», катта ашула ва оммавий рақсларни зўр муваффақият блан ижро этдилар. Улар ўйин охирида бу йил 2 минг гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил берамиз деган қизил алвонни кўтариб ўтдилар. Томошабинлар мўл ҳосил етиштираётган колхозчи сан'аткорларга янги муваффақиятлар истаб, уларни қизғин табрикладилар.

Майдонга И. В. Сталин номидаги тўқимачилик комбинати, Ўрта Осиё политехника институти, «Ташсельмаш» заводининг ҳаваскорлар коллективлари чиқадилар. Булар рус классик ва совет композиторлари асарларидан, шунингдек рус халқ қўшиқларидан янги программаларни кўрсатадилар.

Майдонда буюк мамлакатимизнинг турли халқлари тилларида қўшиқлар янграйди. Томошабинлар ўзбек, рус, украин, озарбайжон ва бошқа халқлар тилларида айтилган қўшиқларни мароқ блан тинглайдилар. Тошкент медицина институтининг студенти Муллаева тожиқ халқ қўшиғи «Хушон замон» ашуласини муваффақиятли ижро этади.

Мамлакатимиз халқлари шу кунларда Украинанинг Россияга қайта қўшилганлигининг 300 йиллигини нишонламоқдалар. Тошкент бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг кўпчилик коллективлари ўз репертуарларини шу умумхалқ байрамига бағишлаганлар. Ўртоқ Дмитриенко раҳбарлигидаги меҳнат резервлари бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари украинча ўйин ва украин халқ қўшиғи «Широко село» ашуласини яхши ижро этиб, томошабинларнинг қизғин табрикларига сазовор бўлдилар.

Майдонга янги-янги ижодий коллективлар чиқади. Ўзбек халқ чолғу асбоблари, гармонь, пианино ва бошқа турли халқ музика асбобларининг ёқимли оҳанглари эшитилади. Ашулачилар, ўйинчилар ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Прожекторлар майдон ўртасини — турли репертуарларни ижро этаётган ҳаваскорлар коллективларини маш'алдек ёритиб турипти.

Диктор дўстлик байрами темасидаги хориография сюитаси ижро этилишини э'лон қилади. Майдонга тўқимачилар, темирйўлчилар маданият уйлари, меҳнат резервлари мактаблари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари чиқадилар. Бу коллективлар қардошлик ва дўстлик темасидаги бирнеча бўлимдан иборат бўлган сюитани зўр муваффақият блан ижро этадилар.

«Динамо» стадионида ўтказилган ашула байрами халқимиз орасидан талантли сан'аткорлар, моҳир ўйинчилар етишиб чиқаётганлигининг ёрқин далили бўлди. Халқ талантлари ўз ҳаваскорлик тўгаракларида ўрганган репертуарларини усталик блан ижро этиб, кенг меҳнаткашлар ўртасида янги ижодий муваффақиятларга эришиш учун астойдил ҳаракат қилаётганликларини очиқ-равшан кўрсатдилар.

Хор коллективлари, минг-минглаб ҳаваскорлар омма ўртасида ўзларининг ижодий муваффақиятларини кўрсатиш блан бирга, партия ва ҳукуматимизнинг чексиз меҳрибонликлари туфайли халқимизнинг маданияти, сан'ат ва адабиёти тобора гуллаб-яшнаётганлигини ёрқин намойиш қилдилар.

Мирзачўл ёшларининг ютуғи

Шаҳар маданият ва истироҳат боғи меҳнаткашлар блан лиқ тўлган. Бу ерга хизматчилар, ўқувчилар ва бошқа хизматдаги ёш ҳаваскорлар Ашула байрамига тайёрлаган янги репертуарларини намойиш қилдилар.

Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг бирлашган хор коллективлари оммавий совет қўшиқларини зўр муваффақият блан ижро этдилар. Майдонга шаҳар ва район бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг янги коллективлари чиқадилар. Мирзачўл пахта заводи, шаҳар маданият уйи, Сталин номли, «Октябрь» колхозларининг, шунингдек мактаб бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари турли ашула ва рақсларни муваффақиятли ижро этиб, томошабинларнинг қизғин табрикларига сазовор бўлдилар.

Томошабинлар 2-нчи мактабнинг ўқувчиси Расулов томонидан ижро этилган композитор А. Новиковнинг «Россия» қўшиғини, ҳамда шу мактабнинг ўқувчиси Нина Долгова томонидан ижро этилган композитор С. Юдаковнинг «Ўзбекистон» қўшиғини зўр қизиқиш блан тингладилар.

13-нчи мактабнинг бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари, Мирзачўл пахта заводи ва шаҳар Маданият уйининг ўйинчилар группаси бирқанча оммавий рақсларни зўр муваффақият блан ижро этадилар.

Шаҳарда бўлиб ўтган Ашула байрамига 20 дан ортиқ бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг коллективлари қатнашдилар. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчилари Ашула байрамида ўзларининг ижодий маҳоратларини тинмай ошираётганликларини намойиш қилдилар.

К. Маркснинг «Қўшимча қиймат назарияси» асари янгидан нашр қилинди

Карл Маркснинг «Қўшимча қиймат назарияси» номли асарининг биринчи қисми босилиб чиқди. Бу асарни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин институти босмага тейёрлади. «Қўшимча қиймат назарияси» асари шу вақтгача Каутский томонидан тайёрланган нашр бўйичагина ма'лум эди. Каутский Маркснинг бу асарини ўзича «ишлаб чиққан» ва тўғридан-тўғри сохталаштирган эди.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин институти томонидан тайёрланиб, нашр этилган «Қўшимча қиймат назарияси» биринчи марта ўзининг асл ҳолида майдонга чиқди. Қўл'ёзма рус тилига янгидан таржима қилинди. Китобга сўзбоши, изоҳлар ва кўрсаткичлар берилди. Бу китоб 100 минг нусхада нашри этилди.

(ТАСС).

Виставка қатнашчилари учун медальлар ва дипломлар

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг бош комитети виставка қатнашчилари мукофотланадиган олтин, кумуш ва бронза медальларнинг намуналарини тасдиқлади. Шу медальларнинг уст томонида виставка эмблемаси бўлади. Олтин ва кумуш медальларнинг орқа томонида: «Социалистик қишлоқ хўжалигидаги муваффақиятлари учун» деган сўзлар ёзилган бўлади.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчилари — колхозларнинг раислари, МТСларнинг, совхозларнинг директорлари, шунингдек қишлоқ ва ўрмон хўжаликларининг илғорлари, мутахассислари ва ташкилотчилари ҳамда саноат ходимлари катта ва кичик олтин ва кумуш медальлар блан мукофотланадилар. Виставкага қатнашган ҳарбир киши бронза медаль олади.

Катта ва кичик олтин ва кумуш медальларни тақиб юриш ҳуқуқини тасдиқлайдиган гувоҳнома берилади, бронза медаль олганларга эса шаҳодатнома берилади.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг бош комитети биринчи ва иккинчи даражали дипломларнинг намуналарини ҳам тасдиқлади. Виставка қатнашчилари бўлган колхозлар, совхозлар, машина-трактор станциялари ҳамда бошқа хўжаликлар ва ташкилотлар шу дипломлар блан мукофотланадилар.

(ТАСС).

Пахтакор ўртоқлар, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик!

Ичкаридаги бригадаларда...

Колхоз марказидаги 5 та бригада биринчи участкага қарашли. Бу бригадаларнинг ҳаммасида ҳам катта карталарда ягана қилинган, культивациядан чиқарилган ғўзаларни кўриш мумкин. Ба'зи ерларда ғўзани суғориш ҳам бошланган. Трактор культивацияси бормоқда. Ба'зи ерда от культиваторида ўғит берилаётганлигини ҳам кўрасиз.

Марказдан узоқлашиб, колхоз экин майдонининг ичкаридаги бригадаларига юрган сари манзара бошқача бўлабошлайди. Катта карталарда чигит экилганига анча бўлди. Аммо бирор эгатда ғўза туплари текис эмас. Бу ерларда карта четларига, ўқариқларга чигит экилмаган. Онда-сонда ер атрофида қандайдир ишлар блан шуғулланиб юрган кишиларни кўрасиз. «Бу бригадалар колхознинг 2-нчи участкасига қарашли» деб изоҳ берди партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мирза Раҳимов.

Иккинчи участкага қарашли 10-нчи бригада даласидаги аҳвол блан танишдик. Ўртоқ Искандаров бошлиқ бўлган бу бригада 88 ярим гектар ерга чигит экжан. Ҳар гектар ердан 23 ярим центнердан ҳосил етиштириши керак. Экин майдонининг 30 гектари янги ер ҳисобига бўлиб, биринчи йил чигит экилган. Ҳали 52 ярим гектар ерда чигит тўла униб чиқмаган. Бригадада меҳнат интизоми пухта ўрнатилмаганидан, дала ишлари сур'ати жуда паст. Учта катта ер картасининг бирортасида ўқариқлар олиниб, чигит экилмаган.

— Бригаданинг иши анча оғир бўлиб қолди, — дейди ўртоқ Искандаров. — Лекин колхоз правлениеси иккинчи участкадаги бригадаларга дуруст э'тибор бермаётир. Ишлабчиқариш воситалари, от-улов ва машиналар тўғри ва тўла тақсимлаб берилмаган. Ўғит ташиш учун отларни аравага қўшсак, далада от культиватори ишдан тўхтаб қолади. Бунинг учун колхознинг етарлик автомашинаси бор, лекин ўғит ташиш марказлаштирилмаган.

Бригадирларнинг талаби ўринли. Колхоз раҳбарлари ҳамма э'тиборни марказга яқин биринчи участкадаги бригадаларга қаратиб, ичкаридаги — иккинчи участкадаги бригадаларга амалий раҳбарлик қилмаётирлар.

Ёки бошқа бир фактни олайлик. Экиш даврида бутун куч ва имкониятлар биринчи участкадаги бригадаларга сафарбар қилиниб, чигит экиш қисқа муддатда ўтказилди. Иккинчи участкадаги 11-нчи, 10-нчи ва 7-нчи бригадаларда чигит экишга май ойининг бошларидан киришилди. Кейинги кунларгача бу бригадаларда чигит экиш давом этди. Бу фактлар ҳамма майдонда чигитни тўла ва текис ундириб олишга ёмон та'сир қилаётир.

Шу кунларда колхоз активлари, бригада бошлиқлари ва колхоз раҳбарлари ғўза парваришининг кечикаётганлиги тўғрисида шикоят қиладилар. Қайси бригадада бўлманг, ғўзани суғориш зарурлигини айтадилар. Колхоз раҳбарлари эса ҳаркуни турли топшириқлар берадилар, нарядлар ёзилади, графиклар тузилади. Аммо натижа самарали бўлмайди. Худди шундай гап-сўзлар кўпроқ бўлган ва графиклар тузилган куни мўлжалдаги иш бажарилмай қолаберади. 6 та «Универсал» блан 9-нчи май куни 12 гектар ердаги ғўза культивация қилинди, 10 гектар эгат олинди. 10-нчи май куни эса, 4 та «Универсал» ишлади. Культивация қилинган ер 9,5 гектарга, эгат олинган ер эса 8,5 гектарга камайиб қолди. Мана бу колхозда механизация воситаларидан унумсиз фойдаланилаётганлигини кўрсатади.

Бу аҳволнинг асосий сабаби қаерда? Аввало, ҳарбир тракторчи учун аниқ топшириқ берилмаган, шунинг натижасида арзимаган сабаблар баҳона қилиниб, тракторлар кўпинча ишламай туриб қолади. Универсалчи ўртоқ Нишонов 8 ва 9-нчи май куни бутунлай ишламади. Ўртоқ Солиев бошқараётган 83-нчи трактор культиваторининг бир қисми ишламай қолганлиги учун бекор туриб қолди.

Колхоздаги 9-нчи трактор бригадасида тажрибали механик ўртоқ Миразиз Рўзиматов бригадирлик қилади. Аммо у ишда мас'улиятни сезиб, жиддий қарамаганидан тракторларнинг шундай бекор туриб қолиши тез-тез рўй бермоқда. Бу колхозда 420 гектар ердаги ғўзадан 82 гектари трактор блан ягана қилинган. 200 гектардан ошиқ ердаги ғўза культивациядан чиқарилди. Бу — МТС томонидан белгиланган графикнинг 40 — 45 процентини ташкил этади, холос.

Ўртасарой районидаги «Коммунизм» колхози қолоқ ва камҳосилли колхозлардан ҳисобланади. Бу колхозда 1-МТС механизаторларининг кучи блан бирқанча ишлар қилинди. Янги ерлар ҳисобига экин майдони кенгайди, ер карталари йириклашди, янги суғориш шохобчалари барпо этилди. Лекин шу кунлардаги аҳвол, колхозда дала ишларини уюштиришда, ғўза парваришини кучайтиришда йўл қўйилаётган хато ва нуқсонлар колхоз правлениеси, биринчи навбатда унинг раиси ўртоқ Дадажон Ҳусаинов ва участка ҳосилот советларининг раиси Аҳмаджон Нишонов, Жўра Тўрахонов ўртоқларнинг дастлабки муваффақиятлардан мағрурланиб, шу кунги жуда муҳим ишларни унутиб қўйганликларини кўрсатади. Бу аҳволлар натижасида колхоз даласида ғўза ўсишдан қолмоқда, катта майдонларда ҳали чигит тўла униб чиққани йўқ. Дала ишларига ҳамма куч ва имкониятларни сафарбар қилишда раҳбарларнинг ташкилотчилик роли кўринмайди. Колхоз партия ташкилоти ва унинг секретари ўртоқ Мирза Раҳимов колхозчилар орасида социалистик мусобақани кучайтириш ва сиёсий-оммавий ишларни кенг кўламда олиб боришга эришмаётир.

«Коммунизм» колхози 785 гектар пахта майдонига эга, 216 гектар ерга шоли экиши керак. Шу кунларда дала ишларининг ҳажми яна кўпайди ва мураккаблашди. Шунинг учун ҳам колхоз раҳбарлари ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтиришда оператив ишлашлари зарур. Колхоздаги ҳамма бригадаларга бир хилда раҳбарлик қилиш, ичкаридаги бригадаларни ҳам ғўза парваришидаги қолоқликдан чиқариш блан ҳамма ерда ғўзани барвақт ҳосилга киритишни та'минлаш лозим.

Т. МАҲМУДОВ.
Т. ОРИПОВ,

Универсалчи Ҳамидулла Эрматов 200 гектар ердаги ғўзани культивация қилди

Чиноз район, Яллама қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз а'золари ғўза парваришини тобора кучайтирмоқдалар. Колхозчилар механизаторлар блан яқин ҳамкорликда иш олиб бориб, яганалаш ва ғўза қатор ораларининг сифатли ишланишини та'минламоқдалар.

Бу колхозда райондаги 1-нчи МТСнинг ўртоқ Келдибой Худойқулов бошлиқ трактор бригадаси хизмат қилади. Азамат пахтакорларнинг пахтадан мўл ҳосил етиштиришдаги курашига механизаторлар ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бригада тракторчилари ўз агрегатларининг кучидан унумли фойдаланиб, чигит экиш планини МТСда биринчи бўлиб тамомлашга муваффақ бўлдилар. Бу барча экин майдонларида чигитнинг ердан текис униб чиқишига ва колхозда яганалаш ҳамда ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборишга имкон берди.

Колхоз ҳозир ғўзаларни яганалаш ва қатор ораларини ишлашда райондаги бошқа колхозлардан олдин бормоқда. Бунда ҳам шу колхозда ишлаётган тракторчиларнинг хизмати катта.

Шуни айтиш керакки, бу ерда колхоз правлениеси ва партия ташкилоти тракторчиларга маданий-маиший шароит яратиб берганлар. Универсалчилар учун ҳар куни иссиқ овқат берилади. Дам олиш пайтларида агитаторлар газета-журналларни ўқиб берадилар.

Универсалчи, комсомол а'зоси ўртоқ Ҳамидулла Эрматов чигит экиш даврида бўлганидек, машина блан ғўзани яганалаш ва ғўза қатор ораларини культивация қилишда ҳам бошқаларга ўрнак бўлмоқда. У 140 гектар ерга чигит экиб берди, 58 гектар ернинг ғўзасини машина блан сифатли яганалади. Ҳозиргача 200 гектарга яқин ердаги ғўзани биринчи культивациядан чиқарди. Ўртоқ Эрматов кундалик графикни ортиғи блан бажариб, ҳар куни 13—15 гектар ердаги ғўзани сифатли қилиб культивация қилмоқда. У, Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС тўртинчи трактор бригадаси а'золарининг чақириғига қўшилиб бу йилги мавсумда 1500 гектар ернинг ғўзасини культивациялаш учун астойдил курашмоқда.

Бригаданинг Йўлдош Саидов, Умурзоқ Эшимов, Қорабой Эшов каби универсалчилари ҳам ғўза қатор ораларини культивация қилишда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

ФЕЛЬЕТОН

ЎЖАР РАИС

Пискент районидан келган ўзаро текшириш бригадасининг а'золари Оққурғон районидаги «Ленинобод» колхозида ғўзани машина блан ягана қилиш қониқарсиз аҳволда эканлигини аниқладилар. Бу ишга колхоз раиси ўртоқ Мадрайим Юнусов шахсан қаршилик кўрсатмоқда. Шунинг учун катта майдонларда ғўзалар яганадан қолиб, ёмон ривожланаётир.

(Мухбир хабаридан).

Кекса раис Юнусов,
Нобоп хислатлари бор.
Янгиликлар олдида,
Ўзин тутар беқарор.

Тушунмассан менча сен
Яганалаш машина,
Четда бекор туради.
Кўчатларни кўрганда

Н. Меламед расми.

Бирор янги машина
Келиб қолса колхозга.
«Йўқ!» деб туриб олади
Тушунмасдан ҳеч сўзга.
МТСдан яқинда
Юборилди машина,
Ғўза кўчатларини
Қиларди тез ягана.
Броқ раис Юнусов
Қилмади ҳеч э'тибор.
Қарор қилиб ўзича
Деди: — менга на даркор,
Нобуд бўлар ғўзамиз,
Поймол этар қанчасин.
Ўргатмасдан қўяқол,

Та'бинг хира бўлади.
Чанқаб мурғак ғўзалар
Ғуж-ғуж бўлиб ётишар.
Қачон навбат келишин
Юзлаб гектар кутишар.
Машиналар тапа-тақ
Тўхтаб ётар далада.
Раис бўлса бепарво
Юрар шундай паллада.
Кибрланиш наф' бермас,
Қайсарликни халқ севмас,
Машинага йўл керак
Ўжарликлар етар, бас!

ҚОДИР АҲМАДИЙ.

Мактабларда имтиҳонларни намунали ўтказайлик

(Ўзбекистон ССР Маориф министри ўртоқ Э. Қодиров блан суҳбат).

20 майда мактабларда мактабни битириш ва синфдан-синфга кўчиш имтиҳонлари бошланади. Ўзбекистон мактаблари ва халқ маорифи органлари ўз ҳаётларидаги бу муҳим воқиага актив тайёргарлик кўрмоқдалар.

СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ шу йилдан бошлаб синфдан-синфга кўчиш ва мактабни битириб чиқиш имтиҳонларининг сони кескин суратда камайтирилади. Ўқувчиларнинг ортиқча банд бўлмасликларига қаратилган бу тадбир мактабларнинг бутун ишини яхшилаш учун ғоят катта аҳамиятга эга. Шу йилнинг ўзидаёқ ўзбек мактабларининг ўнинчи синфларида имтиҳонларнинг сони 11 тадан 8 тагача камайтирилади. Дарслар рус тилида олиб бориладиган мактабларни битирувчилар илгаригича 9 имтиҳон эмас, балки фақат 7 имтиҳон топширадилар. Рус ҳамда ўзбек мактабларининг еттинчи синфларида тўрттадан имтиҳон камайтирилди. Шу муносабат блан имтиҳонлар вақти еттинчи синфларда 12 — 15 кун, ўнинчи синфларда олти кун, тўртинчи синфларда икки баравардан кўпроқ камаяди. Буларнинг ҳаммаси ўқувчиларга ўқув йилини муваффақиятли равишда тамомлаш ва ёзда дам олиш учун энг қулай шароит яратиб беради.

СССР Министрлар Советининг мактабларда имтиҳонлар сонини камайтириш тўғрисидаги қарори Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ёш авлод тўғрисида қилаётган оталарча ғамхўрлигининг далилидир. Ғоят муҳим бўлган бу ҳужжатнинг аҳамияти республиканинг мактаб ўқувчиларига ва уларнинг ота-оналарига, ўқитувчиларга кенг равишда тушунтирилди. Тошкентда, Бухорода ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларида мактаб директорларининг, ота-оналарнинг умумшаҳар йиғилишлари ўтказилди. Область, шаҳар ва район халқ маорифи бўлимларининг инспекторлари учун махсус семинар ташкил қилинди.

Республикадаги кўпгина мактаблар ўз вазифаларини тўғри англаб, ўз ишларини қайта қурмоқдалар, ўқувчиларнинг ортиқча кўп банд бўлишини тугатмоқдалар, уларнинг самарали ўқишлари учун яхши шароит яратиб бермоқдалар. Тошкентдаги 38, 22, 50 ва 42-нчи, Фарғонадаги 1 ва 2-нчи ҳамда бошқа кўпгина илғор мактаблар умумий та'лим планини бажаришда ва дарсларни ўзлаштириш даражасини оширишда яхши натижаларга эришиб, ҳозир ўтилган материалларни такрорлашга, орқада қолаётган ўқувчиларга ёрдам кўрсатишга асосий э'тиборни қаратмоқдалар ҳамда бу блан бўлажак имтиҳонларнинг муваффақиятли ўтишини та'минламоқдалар.

Республикада ўқув йилининг сўнгги даврига ташкилий тайёргарлик ишлари тамомланди. Область ва районларга имтиҳон билетлари, шунингдек ёзма ишлар темаларининг рўйхатлари юборилди. Бу материалларни тайёрлашда педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг ходимлари актив иштирок этдилар.

Имтиҳон даврида область, шаҳар ва район маориф бўлимларига ёрдам кўрсатиш учун Тошкентдан Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг катта бир группа инспекторлари жойларга юборилди.

Бу йил Ўзбекистонда ўтган йилдаги 17 минг киши ўрнига 30 мингга яқин киши етуклик аттестати учун имтиҳон топширади. Республика мактабларида еттинчи синфни битирувчилар сони 30 минг кишидан зиёдроқ кўпаяди. Вазифа — мактабни битириб чиқувчи ва синфдан-синфга ўтувчи ҳамма ўқувчиларнинг яхши тайёргарлик кўриб ва мустаҳкам билимлар блан имтиҳонларга келишларини та'минлашдан иборатдир. Шу сабабли қолган кунларда ўқиш процессини шундай ташкил қилиш керакки, ўқувчиларнинг э'тибори четга тортилмасин, балки программанинг асосий бўлимларига қаратилсин. Ўқитувчилар ва синф раҳбарлари ўқувчиларни имтиҳон билетлари блан муфассал таништиришлари, ёзма ишлар бўйича машқлар ўтказишлари лозим.

Бўладиган имтиҳонларга халқ маорифи органларигина эмас, балки маҳаллий партия, совет, комсомол ташкилотлари, бутун жамоатчиликнинг э'тибори ҳам қаратилиши лозим. Шу даврда ўқувчилар ва ўқитувчилар учун айниқса қулай ва тинч шароит яратиб бериш, уларни бошқа ишлар блан банд қилмаслик, мактаб буфетларининг ишини яхши йўлга қўйиш керак.

Шак-шубҳа йўқки, Ўзбекистон мактабларида бу йил мактабни битириб чиқиш ва синфдан-синфга кўчиш имтиҳонлари мамлакатимизда халқ маорифини янада юксалтириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни ҳал этишда эришилган янги муваффақиятларни намойиш қилади. (ЎзТАГ).

Ўқувчилар учун обзор лекциялар

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг Тошкент марказий лекторийси ўрта мактабларнинг ўқувчиларига ёрдам тариқасида адабиёт масалалари бўйича мунтазам равишда лекциялар ўтказмоқда. Бу йил мингларча ўқувчилар рус ва ўзбек ёзувчиларининг, шунингдек адабиёт классикларининг ҳаёти ва ижоди ҳақида 100 га яқин лекция тингладилар.

Ҳозир лекторийда адабиётдан имтиҳон топширувчи ўқувчиларга ёрдам бериш мақсадида обзор лекциялар ўтказилмоқда. 9-нчи синфларнинг ўқувчилари учун «Л. Н. Толстойнинг «Уруш ва тинчлик» романида халқнинг қаҳрамон куч сифатида тасвирланиши», «А. С. Тургенев ва Н. Г. Чернишевский ижодида янги кишилар образи» темасида лекциялар ўқилди. 10-нчи синфларнинг ўқувчилари учун эса «М. Шолоховнинг «Очилган қўриқ» ва А. А. Фадеевнинг «Ёш гвардия» романларида коммунистларнинг образлари», «М. Горький ижодида инсон» темаларида лекциялар уюштирилди.

Р. АКБАРОВ.

Ота-оналар йиғилишлари

Яқинда Ленин район комсомол комитетининг ташаббуси блан бирқанча жойларда ота-оналарнинг болалар тарбиясига бағишланган йиғилишлари бўлиб ўтди.

«Октябрь революцияси» клубида ўтказилган йиғилишга райондаги 53, 39, 37 ва 93-нчи мактаб ўқувчиларининг ота-оналари қатнашди. Йиғилишда педагогика фанлари кандидати Чиннова «Бола тарбиясида ота-оналарнинг роли» деган темада лекция ўқиди. Шунингдек Шумилов шаҳарчасидаги клубда, қоғоз комбинати, «Қизил тонг» фабрикаси клубида, темирйўлчилар Маданият саройида ва бошқа жойларда мактаб ўқувчилари ота-оналарининг йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда педагогика фанлари кандидати Н. Архангельский ва Чиннова ўртоқлар болалар тарбияси ҳақида қизиқарли лекциялар ўқидилар. Ота-оналар йиғилишларида 1 ва 2-нчи бўлим милиция ходимлари ҳам чиқиб сўзладилар. Ота-оналар болалар тарбиясига доир бундай йиғилишларни тез-тез ўтказиб туриш тўғрисидаги ўз истакларини билдирдилар.

А. ПРИГОЖИН.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Механизаторлар мактабига э'тибор берилсин“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 20 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Қорасув районидаги механизаторлар тайёрлаш мактабида юз берган камчиликлар танқид қилинган эди.

Ўзбекистон меҳнат резервлари республика бошқармаси бошлиғи ўртоқ Землянскийнинг хабар қилишича мақола Тошкент ўрта техника билим юртининг ўқитувчилар коллективи йиғилишида муҳокама қилинган. Мактабда назарий, ҳамда амалий машғулотларни юқори савияда ўтказиш, тарбия ишларини яхшилаш, ўқувчиларнинг нормаль ўқиши учун қулай шароит яратиш ва бошқа масалалар юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган.

Йирик колхозлар муваффақият қозонмоқдалар

Қуйичирчиқ районидаги йирик, илғор колхозлар каноп ва жут экишда ва уни парвариш қилишда янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Райондаги Будённий номли колхоз ўз иши блан бошқа колхозларга намуна бўлмоқда. Колхоз пландаги 210 гектар ерга каноп, 944 гектар ерга жут экишни тамомлади. Ҳамма майдонларга экилган уруғ биртекисда ундириб олинди. Ҳозир колхозда экин сифатли равишда парвариш қилинмоқда. Колхознинг «Қизил намуна» участкасидаги ўртоқ Қали Жаппоров бошлиқ бригада а'золари канопни чопиқ қилишга биринчи бўлиб киришиб, улар 70 процент экин майдонларини кетман чопиғидан чиқардилар. Аҳмедов бошлиқ звено а'золари эса биринчи чопиқни тамомладилар.

Колхоз а'золарига 1-нчи МТС механизаторлари катта ёрдам бермоқдалар. Шу колхозда хизмат қилаётган Тё Виссарион, Ким Хан Су, А. Эшонқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг тракторчилари каноп, жут экиш топшириғини ўз вақтида адо этдилар. Ҳозир улар ҳамма майдонларда культивацияни қизитиб юбордилар. Буларнинг самарали меҳнати туфайли колхозда 210 гектар ердаги каноп культивация қилинди. Универсалчилардан Ли Алексей, Ким Юн Сен, Пан Борис ўртоқлар бир кунда 15—16 гектар ерда культивация ўтказмоқдалар.

Социалистик мусобақада олдинги сафда бораётган Ворошилов номли колхозда ҳам 400 гектар ерга каноп, 267 гектар ерга жут экилиб, уруғ биртекис ундириб олинди. Ҳозир бу колхозда ҳам каноп ва жут экинлари юқори сифатли парвариш қилинмоқда.

П. ҚОЗОҚБОЙ.

Ўзбек халқининг содиқ фарзандлари

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Киров районидаги Мраморная кўчасини ўртоқ Қосимхўжаев номига, Октябрь районидаги Тешик-қопқа кўчасини ўртоқ Очил Бобожонов номига қўйиш ҳақида Фармон чиқарган эди. Газетхонлардан Қодиров, Каримов (Киров районн) ва Иванов (Октябрь райони) ўртоқлар редакциямизга хат ёзиб, Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқларнинг фаолияти тўғрисида ма'лумот беришни сўраганлар. Биз тубанда бу ҳақда қисқача ма'лумот берамиз.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси империализм кишанларини парчалаб ташлади, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги империализм қуллигида азоб чекаётган халқларни миллий зулмдан абадий халос қилди. Рус ишчилар синфи чекка ўлкалардаги халқларни, шу жумладан ўзбек халқини ҳам социалистик революция ғалабаси сари бошлаб олиб борди. Коммунистик партия раҳбарлигида, рус ишчилар синфининг қардошларча ёрдами туфайли ўзбек халқи ўз тақдирини улуғ рус халқининг порлоқ келажаги блан боғлади.

Рус ишчилар синфи, Коммунистик партия Туркистонда совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда ўзбек ишчиларига, барча меҳнаткашларга яқиндан ёрдам кўрсатди. Туркистонда Октябрь революциясининг ғалабаси ва Совет ҳокимиятининг мустаҳкамланиши учун олиб борилган курашда Першин, Шумилов, Полторацкий, Войтинцев ва бошқа ўртоқлар бошчилик қилган Туркистон большевикларининг революцион маркази катта роль ўйнади. Рус коммунистлари, рус ишчилар синфи Туркистонда Совет ҳокимияти учун, уни мустаҳкамлаш учун курашда революция ишига содиқ бўлган ерли миллат революционерларини тарбиялаб етиштирди ва уларни чиниқтирди.

Ўзбекистонда Совет ҳокимияти учун, уни мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб борганлар орасида Султонхўжа Қосимхўжаев ва Очил Бобожонов ўртоқлар ҳам бор эди.

Ўртоқ Султонхўжа Қосимхўжаев 1874 йилда Тошкентда камбағал ҳунарманд оиласида туғилди. Ёш Султонхўжа 1905 йилдан бошлабоқ ўз рус ўртоқлари ёрдами блан революцион ҳаракатга қўшилди. Бу даврни эсга олиб, ўртоқ Қосимхўжаев бундай дейди: «1905 йил ёз пайтида мен Тошкент вокзали қурилишида ишлар эдим. Шунда Тошкентда яшовчи рус ишчи социал-демократлардан бири менга РСДРП программа ва уставини берди. Мен бу тарихий ҳужжатлар блан танишиб чиқдим. Большевик социал-демократлар та'сири остида мен революцион ҳаракатларга қатнашабошладим. Хусусан 1905 йилда Тошкентда бўлган июль намойишига ҳам қатнашдим».

С. Қосимхўжаев чор ҳукуматига қарши 1916 йилда Тошкентда бўлиб ўтган халқ озодлик қўзғолонининг фаол қатнашчисидир. У, аҳоли ўртасида чоризмга ва империалистик урушга қарши агитация олиб борди. Февраль революциясидан кейин Қосимхўжаев меҳнаткашлар ўртасида кенг революцион иш олиб борди. Мувақҳат ҳукуматнинг контрреволюцион, халққа қарши характерини фош қилди, буржуа-миллатчиларга қарши, панисламистларга, пантуркистларга ва уларнинг «Шўройи исломия» ҳамда «Уламо» номли реакцион ташкилотларига қарши кураш олиб борди. Султонхўжа Қосимхўжаев блан бирга шу даврда Очил Бобожонов, Акбархўжа Қосимхўжаев, Мирзаҳмад Мирҳодиев ва бошқа кўпгина ўртоқлар ҳам революцион ишга қўшилдилар, меҳнаткашларнинг озодлиги учун актив кураш олиб бордилар.

Очил Бобожонов 1860 йилда, Тошкентда туғилган. Унинг ота-боболари ва унинг ўзи ҳам бинокор ишчи эди. 1917 йил февраль революциясидан кейин Бобожонов Коммунистик партияга а'зо бўлиб киради ва Тошкент паровоз-ремонт мастерскойининг партия ячейкасида учётда туради.

С. Қосимхўжаев ва О. Бобожонов 1917 йилда Туркистонда бинокорлар касаба союзини ташкил қилишда актив қатнашдилар.

Октябрь революциясини тайёрлаш ва ўтказиш вақтида С. Қосимхўжаев ва О. Бобожоновлар Тошкентдаги ерли миллат меҳнаткашлари ўртасида катта ишлар олиб бордилар. Улар собиқ эски шаҳар меҳнаткашларидан жанговар дружиналар ташкил қилдилар. Бу дружиналар 1917 йил 30—31 декабрьда Тошкентда бўлган қуролли қўзғолонда бевосита иштирок этдилар ва бу блан Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Граждан уруши йилларида Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқлар ўзбек камбағал меҳнаткашларини контрреволюцион кучларга қарши уюштиришда катта ишлар олиб бордилар. Улар жойларда Советларни мустаҳкамлаш, уларни контрреволюцион унсурлардан тозалашда маҳаллий партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам бердилар.

Ўзбек халқининг содиқ фарзандлари Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқлар рус ишчилар синфи блан алоқани мустаҳкамлаш — Туркистонда Совет ҳокимияти ғалабасининг муҳим шарти деб билдилар. 1917 йил 14 декабрьда Тошкент Советининг полк, рота, команда комитетлари ва касаба союз ташкилотлари вакиллари блан биргаликда ўтказган йиғилишида Қосимхўжаев сўзга чиқиб: «Биз ҳардоим ва ҳарқандай ишда рус меҳнаткашлари ва қудратли ташкилот бўлган ишчи ва солдат депутатларининг Советлари блан бирга эканлигимизни рус меҳнаткашларига айтмоқчимиз» деди.

1918 йилда Қосимхўжаев Тошкент эски шаҳар Совети раисининг ўринбосари ва янги шаҳар ижроия комитетининг а'зоси бўлиб сайланди. Қосимхўжаев озиқ-овқат комитетининг ишига раҳбарлик қилади, Бобожонов эса бу комитетнинг а'зоси эди.

Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқлар Тошкент партия ва совет ташкилотларининг Совет ҳукуматининг озиқ-овқат соҳасидаги сиёсатини амалга ошириш, қулоқлардан ортиқча озиқ-овқатларни тортиб олиш, камбағалларни ва Қизил Армияни дон ва бошқа озиқ-овқат моллари блан та'минлаш юзасидан берган топшириқларини бажарадилар.

1918 йилнинг оҳирларидан бошлаб О. Бобожонов ЧЕКА органларида ишлаб, партия ва совет ташкилотларига буржуа-миллатчиларни ва бошқа ҳарқандай контрреволюцион элементларни фош қилиш ва тор-мор келтиришда ёрдам беради.

Гражданлар уруши ва ажнабийлар интервенцияси йилларида Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқлар ташқи ва ички душманларга қарши, Совет ҳукуматини мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашда актив қатнашдилар.

1919 йил январь ойида инглиз-америка разведкаси томонидан қўллаб-қувватланган Осипов бошчилигидаги контрреволюцион группа Совет ҳокимиятига қарши ис'ён уюштирди. Бу ис'ёнчи группа партия ва совет раҳбар ходимларидан 14 кишини қамоққа олди ва ваҳшийларча отиб ўлдирди. Халқ иши учун, революция иши учун ҳалок бўлганлар орасида Шумилов, Першин, Финкельштейн ва бошқа ўртоқлар бор эди.

Тошкент шаҳрининг ва Туркистоннинг меҳнаткашлари бу контрреволюцион ис'ёнкорларга қақшатғич зарба берди. Ўша кунларда Қосимхўжаев ва Бобожонов ўртоқлар Тошкент шаҳар аҳолиси ўртасида Осипов ис'ёнининг контрреволюцион моҳияти ва бу ис'ённинг меҳнаткашлар учун хавфли эканлиги тўғрисида тушунтириш ишлари олиб бордилар. Улар ис'ёнга қарши курашувчи кўнгиллилар отрядини ташкил қилдилар. Бу отряд ис'ённи бостиришда бевосита иштирок этди. С. Қосимхўжаев ва О. Бобожонов контрреволюцияга қарши курашда актив қатнашганликлари учун Тошкент Советининг Фахрий ёрлиқлари блан мукофотландилар.

С. Қосимхўжаев 1919 йилда шонли Коммунистик партия сафига кирди.

1919 йилда Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон Комиссияси Туркистонга келди. Бу Комиссияга Коммунистик партиянинг содиқ фарзандлари, Ленин ва Сталиннинг шогирдлари ва сафдошлари — М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев ва Л. М. Каганович ўртоқлар раҳбарлик қилдилар. Туркистон Комиссияси Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини ва партия ташкилоти сафларини мустаҳкамлашда жуда катта роль ўйнади.

С. Қосимхўжаев ва О. Бобожонов кўпгина ерли коммунистлар блан бир қаторда Туркистон Комиссиясининг ишига ёрдам кўрсатдилар. Айниқса улар маҳаллий партия ва совет ташкилотларини миллий буржуазия ва бошқа душман элементларидан тозалаш ишида катта ишлар қилдилар.

1920 йилда Қосимхўжаев Туркистон Марказий Комитетининг Ижроия бюроси составига сайланди. Бутунроссия Советлари с'ездида Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг а'зоси қилиб сайланди. Шундан кейин у Туркистон Марказий Ижроия Комитети Раисининг ўринбосари бўлиб ишлади ва Марказий Ижроия Комитети Ўзбекистон бўлимига бошчилик қилди.

1920 йилда Туркистон Комиссиясининг раиси ўртоқ Л. М. Каганович Тошкент шаҳар Советининг раиси қилиб сайланганда, Очил Бобожонов унинг биринчи ўринбосари қилиб сайланган эди.

1922—1924 йилларда О. Бобожонов ва С. Қосимхўжаев республика адлия комиссарлигида раҳбарлик вазифаларида ишлаб, маҳаллий совет ташкилотларини мустаҳкамлаш ишига кўп куч сарф қилдилар, Ўрта Осиёда миллий чегараланишни ўтказиш ва Ўзбекистон ССРни ташкил қилишни тайёрлаш ва муваффақиятли равишда ўтказишда бевосита иштирок этдилар.

Буржуа-миллатчилар С. Қосимхўжаев ва О. Бобожоновга бирнеча марта туҳмат қилишга уриниб кўрдилар. Аммо Л. М. Каганович раҳбарлигидаги Туркистон Комиссияси ва республиканинг партия ташкилотлари Совет ҳокимиятининг софдил курашчиларига қарши қаратилган ҳарқандай душманларнинг найрангларини фош қилиб ташладилар.

1925 йил февральда бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР Советларининг I с'ездида С. Қосимхўжаев Ўзбекистон ССР Советлари Марказий Ижроия Комитети раисининг ўринбосари вазифасига сайланди. У бу вазифада 1928 йилгача ишлаб келди. 1929 йилда Қосимхўжаевнинг соғлиги ёмонлашгани муносабати блан у бу вазифадан озод қилинди ва унга шахсий пенсия тайинланди. Қосимхўжаев касал бўлишига қарамасдан, ундан кейин ҳам имконияти борича, республиканинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида иштирок этиб турди. Совет ҳукумати Қосимхўжаевни социалистик қурилишда актив қатнашгани учун «Меҳнат Қизил Байроқ» ва «Ҳурмат белгиси» орденлари блан мукофотлади.

Очил Бобожонов Ўзбекистонда Совет ҳукуматини мустаҳкамлаш соҳасида актив кураш олиб боргани учун 1926 йилда Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланди. Шу йили Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети О. Бобожоновнинг Октябрь революциясининг биринчи кунларидан бошлабоқ совет муассасаларида ва ташкилотларида актив иш олиб борганини ва унинг анча кексайиб қолганлигини ҳисобга олиб, унга биринчи категорияли шахсий пенсия тайинлади. О. Бобожонов ўз умрининг охиригача ижтимоий ишларга актив қатнашиб келди. У. 1932 йилда вафот этди.

1954 йил апрель ойида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми С. Қосимхўжаев ва О. Бобожоновларнинг Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш ишида, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати олдида қилган катта хизматларини э'тиборга олиб, Киров районидаги Мраморная кўчасини С. Қосимхўжаев номига, Октябрь районидаги Тешик-қопқа кўчасини Очил Бобожонов номига қўйди.

С. Қосимхўжаев ва О. Бобожоновларнинг жонажон Совет ҳокимияти олдида қилган унутилмас ишлари халқ учун қилинган фидокорона меҳнатнинг намунасидир.

Х. ТУРСУНОВ,
Ғ. РАШИДОВ,
Тарих фанлари кандидатлари.

Австрия Коммунистик партиясининг XVI с'езди ёпилди

ВЕНА, 16 май. (ТАСС). 16 майда Австрия Коммунистик партияси XVI с'ездининг охирги мажлиси бўлди.

Якунловчи нутқ сўзлаган И. Копленич компартия Марказий Комитетининг доклади юзасидан бўлган музокараларда мамлакатнинг ҳамма демократик кучларини Австриянинг мустақиллиги учун курашга бирлаштириш масалалари ва ишчилар синфининг ҳаракат бирлигини ўрнатиш тўғрисидаги масала марказий ўринда турганлигини та'кидлаб ўтди.

Янги аншлюсс хавфига қарши, Австриянинг мустақиллигини та'минлаш учун кураш, деб уқтириб ўтди Копленич, сиёсий кураш сифатида, ҳукуматнинг халққа қарши қаратилган сиёсатига қарши, меҳнаткашларнинг иқтисодий талаблари учун олиб борилаётган кураш блан чамбарчас боғлаб олиб борилиши лозим.

Герман милитаризмининг тикланиш хавфига ва янги аншлюсс хавфига қарши курашнинг энг муҳим формаларидан бири, — деди Копленич, — ҳукуматнинг солдатлар союзларини ва солдатларнинг учрашувларини тақиқлаши учун кураш ҳаракатини қизитиб юборишдир.

Бизнинг курашимиз немис демократик кучларининг бирлашган демократик ва тинчликсевар Германия учун олиб бораётган кураши блан жуда қаттиқ боғланган бўлиши лозим. Германия Демократик Республикасининг мавжуд бўлиши ғоят катта мадад бўлиб, герман милитаризмига қарши, бирлашган ва тинчликсевар Германия учун, озод ва мустақил Австрия учун курашда австрия ва немис халқларининг иттифоқи учун реал асосини ташкил қилади.

Копленич XVI с'езд компартиянинг деҳқонлар ўртасидаги ишига катта э'тибор берганлигини қайд қилиб ўтди.

С'езд Австрия Коммунистик партияси Марказий комитетининг сиёсий йўлини ва ишини якдиллик блан ма'қуллади.

С'езд делегатлари ва меҳмонлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ёзилган табрик телеграммаси текстини гулдурос қарсаклар остида қабул қилдилар.

Шундан кейин с'езд Австрия Коммунистик партиясининг «Австриянинг мустақиллигига эришиш ва буни та'минлаш йўли» деган программа баёнотини ҳамда Австрия Коммунистик партияси уставига киритиладиган ўзгартишларни тасдиқлади.

С'езд қатнашчилари Ҳинди-Хитой Коммунистик партиясига табрик телеграммаси қабул қилдилар.

Сўнгра Марказий Комитет ва Марказий контроль комиссиясининг а'золари сайланди.

Раислик қилучи Хоннер с'ездни ёпиб бундай деди:

Биз, Австрия коммунистлари, барча тинчликсевар халқларнинг ҳамкорлигига таяниб, тинчликни бутун куч-қувватимиз блан ҳимоя қиламиз ва Австриянинг тинчликсевар мамлакатлар оиласида муносиб а'зо бўлиши учун ҳамма нарсани қиламиз.

Хоннер Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, чет мамлакатлардаги Коммунистик партиялар ва ишчи партиялар шарафига табрик сўзлари айтар экан, делегатлар ва меҳмонлар бу сўзларни гулдурос авация блан кутиб олдилар. Ҳамма томондан: «Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!» деган хитоблар эшитилади. Залда партия гимни «Интернационал» садолари янграйди.

Австрия Коммунистик партиясининг XVI с'езди ёпиқ деб э'лон қилинади.

Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми

ВЕНА, 17 май. (ТАСС). Кеча Австрия Коммунистик партиясининг XVI с'езди янги сайлаган Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум 11 кишидан иборат сиёсий бюро сайлади.

Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг раиси қилиб Иоган Копленич сайланди, секретарьлар қилиб Фридль Фюрнберг, Франц Хоннер, Генрих Фриц ва Рудольф Рихтер сайландилар.

Австрия Коммунистик партияси Марказий органи «Эстеррейхише фольксштимме» газетасининг бош редактори қилиб Цуккер-Шиллинг тасдиқланди.

Демократик Германия Миллий фронтининг II Миллий конгресси

БЕРЛИН, 16 май. (ТАСС). 15—16 майда бу ерда демократик Германия Миллий фронтининг II Миллий конгресси бўлиб ўтди. Конгрессда бутун Германиядаги аҳолининг турли социал табақаларидан вакил бўлиб келган 5 мингга яқин делегат ва меҳмон ҳозир бўлди.

Германия Демократик Республикаси бош министрининг ўринбосари ва Германиянинг бирлиги масалалари блан шуғулланучи Комитетнинг раиси доктор Ганс Лох кириш нутқида уқтириб ўтдики, демократик Германия Миллий фронтининг II Миллий конгресси ўз ватанининг бирлиги учун, миллий-озодлик ва мустақиллик учун курашни, Бонн ва Париж ҳарбий шартномаларига қарши, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашни кучайтиришга немис халқини сафарбар қилиши лозим.

Доктор Лох Германия Демократик Республикаси президенти Вильгельм Пикнинг конгресс қатнашчиларига юборган табрикномаси текстини ўқиб эшиттирди. Йиғилганлар бу табрикномани гулдурос, давомли қарсаклар блан кутиб олдилар.

Берлин магистрати ва бутун аҳолиси номидан Катта Берлин обер-бургомистри Фридрих Эберт табрик нутқи сўзлади. У йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида, Берлин Германиянинг пойтахти бўлиб келди, пойтахти бўлиб келади ва шундай бўлиб қолади, деб уқтириб ўтди. Фридрих Эберт ҳамма немис шаҳарларининг бургомистрларига ва бошқа вакилларига мурожаат қилиб, уларни тинчликсевар Германиянинг бахтли истиқболи учун курашда бирлашишга чақирди.

Демократик Германия Миллий фронти Миллий кенгашининг раиси профессор Корренс ўз докладида бундай деди:

Ушбу конгресс «Немислар, бир стол ёнига ўтиринг» деган шиори остида ўтмоқда. Бу шиор шуни билдирадики биз барча немисларга мурожаат қилиб, уларни миллий масалаларимизни мумкин қадар тезроқ биргаликда муҳокама қилабошлашга чақирамиз. Аденауэр ҳукумати ва Бонн бундестаги ўз сиёсатлари блан келишишни истамаётганликларини исботладилар.

Миллион-миллион немислар, агар немислар ўзлари келишиб олмасалар, Германияни қандай қилиб қайтадан қўшиш мумкин деб савол бермоқдалар. Бизнинг фикримизча, немислар ўртасида келишув бўлишини истамаган киши, Германиянинг бирлаштирилишини ҳам истамайди.

Профессор Корренс Ғарбий Германия аҳолисининг «Европа мудофаа бирлашмаси» ҳақидаги маш'ум шартномага қарши кураши ҳақида гапириб, немис ватанпарварларининг уюшқоқсизлигини та'кидлаб ўтди ва халқ ҳаракатининг ана шу заифлиги «Европа мудофаа бирлашмаси» тарафдорлари бўлган милитаристлар ва қасосчиларга ўзларининг жиноий планларини қадам-бақадам амалга ошириш ва Ғарбий Германияни ҳалокат ёқасига келтириб қўйиш имкониятини берганлигини уқтириб ўтди.

Корренс Германия социал-демократик партияси раиси Олленхауэрнинг немислар ўртасида ҳамкорлик ўрнатишни ва тинчликни сақлашни ёқлаб, Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилинишига қарши яқинда қилган баёнотига тўхталиб, бундай деди:

—Броқ, биз шундай фикрни қувватлаётирмизки, қуриқ сўз блангина кифояланиш ярамайди ва бу сўзлар кетидан амалий иш қилиниши керак.

Корренс Совет ҳукуматининг Германия Демократик Республикасига суверенитет берганлиги муносабати блан миннатдорчилик сўзларини айтди. Корренс немис халқига доимо ёрдам ва мадад бераётган совет халқи блан бўлган яқин дўстликни алоҳида уқтириб ўтди.

Докладчи ўз сўзининг охирида уқтириб ўтдики, демократик Германия Миллий фронти немис халқининг буюк ватанпарварлик ҳаракатида қудратли ва ҳал қилучи кучдир.

Сўнгра пастор Ерошевитц (ГДР) доклад қилди. У Германиянинг христиан аҳолисини янги уруш хавфига қарши, Германияни тинч йўл блан қайтадан бирлаштириш учун актив курашишга чақирди.

Самимий кутиб олинган ғарбий германияли машхур ватанпарвар Роза Хиллебранд (Мюнхен) ўз докладида айтдики, Американинг «зўровонлик сиёсати» барча тинчликсевар халқлар қат'ий зарба бераётганлиги натижасида кетма-кет барбод бўлмоқда.

Бонн ҳукуматининг сиёсати, — деди у, — ғарбий герман аҳолисининг хоҳиш-иродасини ифода қилмайди.

С'езд делегатлари Роза Хиллебранднинг, Миллий фронт Миллий кенгаши Германиянинг ҳар икки қисмидаги парламентларга тинчликни сақлашга ва Ғарбий Германия блан Германия Демократик Республикасидаги немислар ўртасида тезроқ келишишга қаратилган таклифлар блан мурожаат қилсин, деган таклифини зўр э'тибор блан кутиб олдилар.

16 майда конгресс ўз ишини тамомлади. Докладлар юзасидан бўлган музокараларда Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг раиси Иоганнес Дикман, Ғарбий Германиядаги Қуйи Саксония ўлкаси ландтагининг депутати Г. Грот, Германия Христиан-демократик союзи раиси ГДР бош министрининг ўринбосари Отто Нушке, «Агфа-Вольфен» халқ корхонасининг активи И. Шенберн, Германиянинг бирлиги масалалари блан шуғулланучи комитетнинг секретари профессор Норден, Германия Демократик Республикаси бош министрининг ўринбосари Генрих Рау ва Германиянинг ҳар иккала қисмидаги аҳолининг турли табақаларидан бўлган бошқа кўпгина вакиллар сўзладилар.

Конгресс қатнашчиларининг нутқларида немис халқининг Германия масаласини демократик ва Европада тинчликни та'минлаш асосида тинч йўл блан тезроқ ҳал этишга эришиш учун қаттиқ бел боғланганлиги акс этди.

Конгресс номига Германиянинг турли қисмларидан 15 мингдан кўпроқ табрикнома олинди.

Конгресс делегатлари бирқанча ҳужжатларни, жумладан:

Немис халқини бирлашган Германия учун ва тинчлик учун курашда биргаликда ҳаракат қилишга чақирган мурожаатни; Француз ажнабий легионига олишни дарҳол тақиқлаш ҳақидаги таклифни: Вьетнамдаги легионер-немисларга қаратилган мурожаатни;

Ялпи қирғин қуролининг тақиқланишини биргаликда талаб қилиб чиқиш мақсадида Шарқий ва Ғарбий Германиядаги барча сиёсий ва жамоат ташкилотларига мурожаат қилиш ҳақида демократик Германия Миллий фронти Миллий кенгашига берилган наказни якдиллик блан қабул қилдилар.

Конгресс ёпилиши олдидан демократик Германия Миллий фронти Миллий кенгашининг янги состави сайланди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА МИЛЛИЙ КОМИТЕТЛАРГА САЙЛОВ

ПРАГА, 16 май. (ТАСС). Бугун эрталаб соат 7 да бутун Чехословакияда миллий комитетларга сайлов бошланди.

Сайлов бошланмасдан илгариёқ Прага кўчалари халқ блан тўлди. Шаҳар байрам тусини олди. Эрталаб соат 7 да сайлов участкалари олдида ўз гражданлик бурчини ҳаммадан олдин адо этишни истаган сайловчиларнинг катта групалари тўпланди.

Район миллий комитетларида олинган ма'лумотларга кўра, Прагада ҳамма сайлов участкаларида эрталаб соат 10 гача сайловчиларнинг 30 процентдан кўпроғи овоз бериб бўлган.

ПРАГА, 16 май. (ТАСС). Марказий сайлов комиссиясининг мамлакатнинг ҳамма областьларидан олган расмий ма'лумотларига кўра, миллий комитетларга сайлов ҳамма жойда сайловчиларнинг зўр активлиги блан ўтмоқда. Кундуз соат 2 гача республикада сайловчиларнинг 80 процентдан кўпроғи овоз бериб бўлган.

АЛБАНИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ТИРАНА, 17 май. (ТАСС). Албаниядаги корхоналарнинг кўпчилиги 30 майда халқ мажлисига бўладиган сайлов шарафига бораётган социалистик мусобақада қатнашиб, ўз зиммасига иккинчи квартал планини тўла ва ошириб бажариш, маҳсулот таннархини камайтириш, унинг сифатини яхшилаш мажбуриятини олди. Кўпгина корхоналар, айрим бригадалар ва ишчилар ўз мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар.

Влорадаги танин заводининг коллективи яхши натижаларга эришди. Бу завод коллективи апрель планини 150 процент бажарган ва маҳсулот таннархини 9 процент камайтирган эди.

Тиранадаги тўқимачилик фабрикаси, Шкодердаги тамаки ферментация фабрикаси ва автопарк ҳамда бошқа шу каби корхоналар апрель планларини анча ошириб бажардилар.

АФИНАДА СОВЕТ АРТИСТЛАРИНИНГ КОНЦЕРТЛАРИ

АФИНА, 16 май. (ТАСС). 14 майда Афинадаги «Кентрикон» театрида Грецияга келган совет артистларининг тўртинчи концерти бўлди. Концертнинг биринчи бўлимида пианиночи Лев Оборин, скрипкачи Соболевский, балет артистлари Тихомирнова ва Ледях қатнашдилар. Тамошабинлар ижрочиларни қарсак чалиб бирнеча марта саҳнага чақирдилар.

Тамошабинлар концертнинг иккинчи бўлимида қатнашган ашулачи Зара Долухановани қизғин кутиб олдилар. З. Долухакованинг грек халқ ашуласини ижро этиши айниқса ҳаммага манзур бўлди.

Концерт тамом бўлганидан кейин совет артистларига гулдасталар тақдим этилди.

Греция жамоатчилиги совет артистларининг концертларига ғоят қизиқиб қарамоқда. Ҳамма концертларда тамоша заллари халқ блан лиқ тўлмоқда.

Грек симфоник оркестрининг дирижёри Ликудис «Вима» газетасида бундай деб ёзди: «Биз Афинада бўлган совет артистларининг концертларини тамоша қилиб ғоят завқланмоқдамиз».

7-нчи халқаро тинчлик велосипед пойгаси

ПРАГА, 16 май. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги билдиради: Тинчлик велосипед пойгасининг 11-нчи этапида (Пардубице — Брно—137 километр) 78 пойгачи қатнашди. Биринчи бўлиб маррага Пико (Франция), унинг кетидан Блоек (Голландия), Кубр ва Клих (Чехословакия) келдилар. Чехословакия командаси Варшава — Берлин — Прага ўртасидаги тинчлик велосипед пойгасида етакчи ўринни ўз қўлида сақлаб қолмоқда.

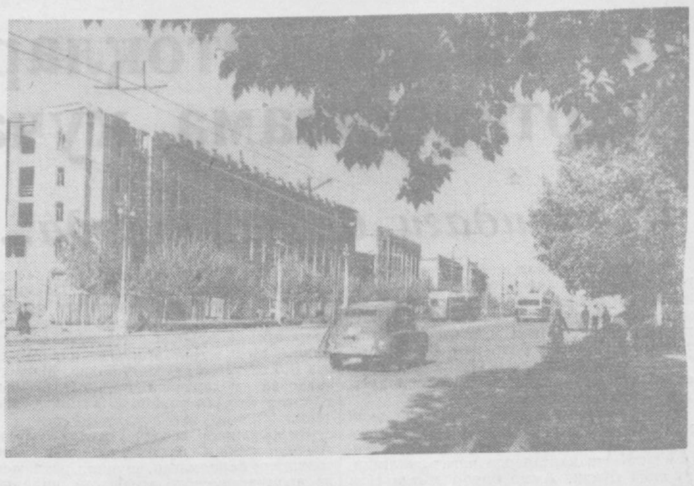

Суратда: Тошкент, Алишер Навоий проспекти.
Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

„Пахтакор" спорт жамиятининг иши ёмон аҳволда

Физкультура ва спорт — кишиларни соғлом ва бақувват қилиб тарбиялашда муҳим аҳамиятга эгадир. Броқ, Қуйичирчиқ район физкультура ва спорт комитети блан «Пахтакор» спорт жамиятининг район Совети бу ишга э'тиборсизлик блан қараб келмоқдалар. Районда айниқса «Пахтакор» спорт жамиятининг ишлари қониқарсиз аҳволда. Район марказига яқин энг йирик «Янги турмуш» колхозидаги қуйи физкультура коллективи советининг иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу ерда бир йилдан бери жамият а'золарининг йиғилиши ўтказилмайди, а'золик бадаллари эса ўз вақтида тўпланмайди. Колхоз правлениеси эса коллективни физкультура ва спортга доир нарсалар блан та'минламаган. Бунинг оқибатида колхозда ёз фаслининг шундай қулай пайтларида спорт ишлари бутунлай тўхтаб қолган.

Бундай камчиликларни районнинг «Путь к коммунизму», Карл Маркс номли, Каганович номли ва «Қизил Шарқ» колхозларида ҳам учратиш мумкин. Бу колхозларда «Пахтакор» жамиятига янги а'зо қабул қилиш иши мутлақо талабга жавоб бермайди. Спорт секциялари ва турли тўгаракларнинг иши яхши йўлга қўйилмаган, жамият а'золарининг «ГТО» значогига норма топшириши ташкил қилинмаган.

Сталин номли, Ворошилов номли колхозларнинг раҳбарлари спорт базаларини вужудга келтиришда қуйи коллективларга етарли кўмаклашмаётирлар. Райондаги кўп колхозларда спортга керакли буюмларни сотиб олиш, стадионлар қуриш тадбирлари кўрилмаётир. Шунингдек кўп жойларда спорт жамияти қуйи советларининг раислигига спорт иши блан мутлақо алоқаси бўлмаган одамларни сайлаш ҳолларини учратиш мумкин. Физкультура ва спорт соҳасида колхозларда йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни район «Пахтакор» жамияти Советининг раиси ўртоқ Муҳамеджонов яхши билади. Лекин у, колхозларга бориб, қуйи коллективларга амалий ёрдам кўрсатмайди. У ўзининг кўп вақтини район марказида ўтказади.

Район «Пахтакор» спорт жамияти совети ва район колхозларининг раҳбарлари физкультура ва спорт ишларига жиддий э'тибор беришлари, бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни тезда тузатишлари зарур.

К. ПЕРШЕЕВ.

Физкультурачи кадрларнинг малакасини ошириш

Узсовпрофда касаба союз кўнгилли спорт жамиятлари ходимларининг малакасини ошириш бир ойлик курсида машғулотлар бошланди. Курс машғулотларининг дастлабки кунларида «Партия ва ҳукуматимизнинг СССРда физкультура-спортни ривожлантириш тўғрисидаги қарори», «ДСО устави, унинг ташкилотчилик ва тарбиявий аҳамияти», «Физкультура коллективларида ўқув-машқ ишларини ташкил этиш», «Физкультура ва спорт машғулотларида врач контроли ва ўз-ўзини контроль қилиш» каби темаларда лекциялар ўқилди.

Курснинг ўқув программаси 120 соатга мўлжалланган. Курс машғулотлари давомида ўқув-спорт ишларини уюштириш ва физкультура коллективларида ГТО значкистларини тайёрлаш масалалари бўйича, шунингдек оддий спорт майдончаларининг тузилиши ва улардан фойдаланиш, оммавий тадбирларни ташкил этиш, тарбия ишлари ва бошқа шу каби масалалар ҳақида цикл лекциялар ўқилади.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

Ҳиндистон хотин-қизлари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

Четэллар блан маданий алоқа қилиш Бутуниттифоқ жамиятининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқига келган Ҳиндистон хотин-қизлари делегацияси маданият арбоблари Ўзбекистонда олти кун меҳмон бўлиб турди.

Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари ҳинд халқининг вакилларини қизғин ва самимият блан кутиб олдилар. Делегация а'золарига ўзбек халқининг турмуши ва ҳаёти блан, республика корхоналари, колхозлари, илмий ва маданий-оқартиш муассасаларининг ишлари блан ҳар томонлама танишишлари учун ғоят кенг имконият берилди.

Ҳиндистондан келган меҳмонлар Тошкентда Алишер Навоий номидаги халқ кутубхонасида бўлдилар, театр ва музейларга бордилар, Сталин номидаги тўқимачилик комбинатининг цехларини кўрдилар, транспорт институтининг ва Сталин номидаги Пионерлар саройининг ишлари блан танишдилар, республиканинг жуда кўп маданият арбоблари блан учрашдилар, умумшаҳар Ашула байрамида ҳозир бўлдилар.

Ҳиндистон хотин-қизлари Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг механизация ва агротехника станциясига бордилар, Тошкент область, Октябрь районидаги Каганович номли колхоз блан узоқ вақт давомида танишдилар.

Меҳмонлар Самарқанднинг ҳушманзара жойлари блан танишдилар.

Ҳиндистон хотин-қизлари делегациясининг раҳбари Камаладеви Чаттопадхайя Ўзбекистондан жўнаб кетиш олдидан матбуот учун баёнот бериб, ўзбек халқининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган ютуқларига юксак баҳо берди, ўзбек хотин-қизларидан ҳаддан ташқари завқланганлигини та'кидлади. Совет ҳокимияти ўзбек хотин-қизларига уларнинг ма'навий ва ижодий кучларини юксалтиришлари учун катта имкониятлар яратиб берди. Камаладеви Чаттопадхайя делегацияни самимият блан кутиб олинганлиги учун чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилди. Ҳиндистон хотин-қизларининг бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик бўлиши учун интилаётган совет кишиларининг Ҳиндистон халқига нисбатан дўстона хислар блан тўлиб-тошганликларига Ўзбекистонда ҳарқадамда ишонганлигини кўрсатиб ўтди.

17 майда Ҳиндистон хотин-қизларининг делегацияси Москвага учиб кетди. (ЎзТАГ).

Политехника та'лимининг дастлабки нишоналари

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 38-нчи қизлар ўрта мактаби ғоят манзарали катта боғ ичига жойлашган. Унинг атроф-тевараги кўкаламзор, ҳосил туккан кўп сонли мева дарахтлари боғнинг ҳуснига ҳусн қўшиб турипти. Дарахтлар остида — бедапоя чекаларида, гуллар ўтқазилган хиёбонларда скамейкалар. Очиқ майдонларга эса ҳартурли экинлар экилган. Теплица бу йил дастлабки кўчатларни ана шу майдонларга узатди. Бундан ташқари мактабда яхши жиҳозланган физика, биология, химия кабинетлари, лабораториялар, киноаппарат ва радиоузель ҳам мавжуд. Хуллас бу ерда политехника та'лимини ўқув-тарбия процессига кенг жорий қилиш, политехника та'лими блан бевосита алоқадор тўгаракларнинг ишларини жонлантириш учун ҳамма имкониятлар бор. Мактаб коллективи бу имкониятлардан самарали фойдаланиб, политехника та'лими юзасидан қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Мактабнинг биология, физика, химия, математика ва география ўқитучилари дарсларга пухта тайёргарлик блан кириб, ҳарбир дарсни юксак назарий ва ғоявий савияда ўтказиш блан бирга, ўқучиларга политехника та'лими элементларини бериб бормоқдалар, тажрибалар ўтказмоқдалар, вақт-вақти блан саноат корхоналарига, илмий муассаса ва музейларга, колхозларга экскурсиялар уюштирмоқдалар. Мактаб ҳузуридаги ўқув-тажриба участкасида, лабораторияларда практик машғулотлар олиб бормоқдалар.

Ўқучиларга мичуринча биология фанининг илмий асосларини сингдиришда, уларда меҳнатга, қишлоқ хўжалиги мутахассислигига муҳаббат уйғотишда ўқув-тажриба участкасининг роли ғоят каттадир. Бунинг моҳиятига тушуниб етган мактаб дирекцияси ва партия ташкилоти бу масалага алоҳида э'тибор бериб, ўқув-тажриба участкасининг иш доирасини йилдан-йилга кенгайтирмоқдалар.

Мактабда биология ўқитучиси ўртоқ Х. Муҳамедов раҳбарлигида ташкил этилган ёш мичуринчилар тўгараги 1952 йилдан буён ишлаб келмоқда. Тўгарак ташкил қилинган дастлабки йили бирқанча ташкилий ишлар амалга оширилди... Тўгарак раиси, президиум а'золари, ахборот ва алоқа бюроси, «Ёш мичуринчилар» деворий газетасини чиқариш учун редколлегия сайланди, тўгаракнинг иш плани тузилди ва тўгарак а'золарининг умумий йиғилишида тасдиқланди. Сўнгра ўқучилар гулчилик, мевачилик, цитрус ўсимликлари, сабзавотчилик, пахтачилик, ғаллачилик ва пиллачилик бригадаларига ажратилди. Ҳарқайси бригада звеноларга бўлинди, бу звеноларга 5—6 ўқучи бириктилди. Шунингдек, бригадалар ўртасида ер участкаси тақсимланди. Тўгарак а'золари блан «Қишлоқ хўжалик асбобларидан қандай фойдаланиш керак», «Ўсимлик тупроқдан нималар олади», «Тупроқнинг ҳосил бўлиши», «Тупроққа та'сир этиш» каби темаларда суҳбатлар ўтказилди, қишлоқ хўжалик экинларининг зараркунандалари ҳақида муфассал тушунча берилди.

Бундан ташқари ўқучилар ерни маданий усулда ишлаш ва унумдорлигини ошириш, янги суғориш системасининг афзаллиги, алмашлаб экиш, уруғни саралаш ва уни экишга тайёрлаш, уруғлардаги запас модданинг аҳамияти, уруғларни ҳархил чуқурликда ва турли вақтларда экишнинг сабаблари блан таништирилди. Уларга уруғ тозалайдиган машинанинг модели, ер ҳайдайдиган, экадиган, культивация қиладиган, ўғитлайдиган, пахта, ғалла, маккажўхори, картошка ва бошқа экинларнинг ҳосилини йиғадиган машиналарнинг расмлари кўрсатилди. Мактаб залида юксак техника блан қуролланган социалистик қишлоқ хўжалигимиз ҳақидаги ҳужжатли фильмлар намойиш қилинди. Ана шундай тайёргарликлардан сўнг амалий ишга кўчилди.

Ёш мичуринчилар тўгарагининг ғаллачилик бригадаси 1952 йилда 40 квадрат метр кунгай ерга академик Лисенконинг шохлайдиган буғдойини, сун'ий шароитда яровизация қилинган ва баҳорда яровизация қилинмаган кузги буғдойни, техника ўсимликлари бригадаси 66 квадрат метр ерга ғўзанинг 108—Ф, С — 460, С — 3210 нав'ларини, каноп, кунгабоқар, лавлагининг кўпгина нав'ларини, ёш сабзавотчилар бригадаси 750 квадрат метр ерга ўсимликларнинг 48 хилини, жумладан помидорнинг яблочний, грушевидний, смородина каби 5 хилини, карамнинг коллибарий, брюссель, краснокачан, совайский, китайский, гулкарам каби янги турларини, дуккакли ўсимликлардан нўхот, ловия, соя, зиғир ва бошқаларни экдилар. Ёш мевачилар бригадаси эса 700 квадрат метр жойдаги клубнайни парвариш қилди, 80 туп анор, 150 туп мева кўчатлари ўтқазди. Питомник яратиш мақсадида 100 квадрат метр жойга олма, нок, шафтоли, ўрик уруғларини сепди, ёш ниҳолларни пайвандлади. Ипакчилар бригадаси шу йили биринчи марта ипак қурти боқди.

Бу ерда шуни алоҳида айтиб ўтиш кераки, барча бригадалар экинларни, дарахтларни ва кўчатларни парвариш қилишда агробиология фанининг ютуқларидан, илғор агротехника қоидаларидан унумли фойдаландилар, экинларнинг ривожланиш процессини изчил кузатиб бордилар, озиқлантиришнинг энг янги усулларини қўлландилар, дурагайлаш, чанглатиш, пайванд ишлари ўтказиб, яхши натижаларга эришдилар, кўпгина экинлардан юқори ҳосил етиштирдилар. Масалан, шохлайдиган буғдойдан гектар ҳисобига 67 центнер, пахтадан 70 центнер, 10 грамм қурт уруғидан 35 килограмм пилла ҳосили олинди. 108 — Ф ни қизил баргли ғўзага, қизил баргни эса 108 — Ф нав'ли ғўзага пайванд қилиш тажрибаси муваффақиятли якунланди. Пайвандлар тутиб кетди, натижада 108 — Ф ғўзасининг барги ўзгариб, қизил тусга кирганлиги, нав' ичида ва нав'лараро сун'ий чанглантирилган ғўзаларнинг пахтасидаги фарқлар аниқланди. Бу тажрибалар ўқучиларга ўзгаручанлик ва ирсият масаласини яхши англашга катта имкон берди. Бундай ишлар 1953 йилда ҳам планли равишда давом этдирилди, қишлоқ хўжалик институтининг илмий ходимларидан ва унинг лабораторияларидан зарур маслаҳатлар олиб турилди.

Ўтган икки йил давомида мактабнинг биология кабинети ёш мичуринчилар тўгараги а'золари тўплаган коллекция ва гербарийлар ҳисобига анча бойиди.

Ҳаммадан шу нарса диққатга сазоворки, политехника та'лими масаласи физика, химия, математика, география ва бошқа фан ўқитучиларининг ҳам назэр-э'тиборидан четда қолаётгани йўқ. Улар программа материалларини ўтишда бунга алоҳида э'тибор бермоқдалар, ҳарбир дарсни лаборатория машғулотлари ва кўргазмали материаллар асосида ўтказмоқдалар.

Физика ўқитучиси ўртоқ Т. Ҳидоятов ҳарбир дарсни турмуш тажрибалари блан боғлаб, лаборатория ишлари орқали ўқучиларда политехника та'лими кўникмаларини ҳосил қилмоқда. Программа материаллари бўйича системали равишда ўтказилаётган тажрибалар эса уларда эҳтиро'чилик қобилиятларини ўстирмоқда.

Ўтган йиллар мобайнида физика кабинетидаги кўргазмали ўқув қуроллари комплектини кўпайтириш юзасидан ўқучилар томонидан кўпгина ишлар қилинди. Ўқучиларнинг актив иштирокида юздан ортиқ ҳархил таблицалар тайёрланди. Мактабнинг 6—7—9—10-нчи синф ўқучиларидан М. Исмоилова, Са'дуллаева, М. Аҳмедова, О. Маҳкамова, М. Самиғова, М. Муҳиддинова, С. Солиева, К. Абдураҳмонова ва бошқалар динамометр, ватерпас, пирометр, терморегулятор, Ньютоннинг 1 ва 2-нчи инерция қонунларини, шунингдек энергиянинг бир турдан иккинчи турга айланишини, газдаги конвенция хоссасини исбот қилучи ,магнит майдонида токли ўтказгичнинг ҳаракатини кўрсатучи асбобларни, детектор приёмнигини ясадилар ва физика кабинети ишига ўз ҳиссаларини қўшдилар. Шу блан бирга мазкур асбоблар блан қандай муомала қилиш йўлларини чуқур ўргандилар.

Ўртоқ Т. Ҳидоятов бу каби тадбирларни амалга оширишда химия ўқитучиси ўртоқ Х. Ибатуллина блан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда, Островский номидаги пионерлар саройи блан алоқани тобора мустаҳкамламоқда, ўқучиларни планли равишда саноат корхоналарига олиб бормоқда, ишлабичқариш процесслари блан кенг кўламда таништирмоқда. Фақат биргина шу йилнинг ўзида «Карборунд» ва чинни заводларига, Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатига, Тўқимачилик институтининг лабораторияси ва Тошкент обсерваториясига қатор экскурсиялар уюштирилди. Ўқучилар бу экскурсиялардан олган ўз таассуротларини хотира дафтарларига доимий равишда ёзиб бормоқдалар. Турли темаларда илмий-назарий конференциялар ўтказилди. «Ёш физиклар» деворий газетасининг бирқанча сонлари чиқарилди. Ўртоқ Т. Ҳидоятовнинг ўзи ўқитаётган синфларда учинчи чоракда 100 процент ўзлаштириш берганлиги бу ишларнинг якуни бўлиб қолди.

Мактаб ёш мичуринчилар тўгарагининг а'золари партия ва совет ташкилотларининг, халқ маорифи ходимлари ва илмий ходимларнинг, кенг жамоатчиликнинг ,ҳатто четэл делегацияларининг э'тиборини қозонди, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати бўлиш даражасига кўтарилди.

Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий-текшириш институти 38-нчи ўрта мактаб коллективининг политехника та'лимини ўқув-тарбия процессига жорий қилиш соҳасидаги фаолиятини қўллабқувватлади ва бу тажрибаларни кенг оммалаштиришни зарур деб топди. Шу мақсадда мактабнинг биология, химия, физика ва математика ўқитучиларига ўз тажрибаларини илмий асосларда мукаммал баён қилиб, асар ёзиш ҳақида вазифа топширди. Мазкур ўқитучилар буни зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар ва институт топширган вазифани ўз вақтида бажариб, унинг муҳокамасига тақдим этдилар. Аммо институт ўзи бошлаган ташаббусини охиригача етказмади, тайёрланган асарларни рецензиядан ўтказди-ю, тортмага ташлаб қўйберди. Институт коллективининг бу ҳақда шу кунгача сукут қилиб келаётганлиги ҳаммани таажжубда қолдириши шубҳасиздир.

Шу кунларда мактабнинг педагоглар коллективи программа материалларини узил-кесил ўтиб тамомлаш, аввалда ўтилган темаларни системали равишда такрорлаш ва ўқучиларни бўлажак имтиҳонларга ҳартомонлама пухта тайёрлаш юзасидан қизғин ижодий иш олиб бормоқда. Мактаб дирекцияси (директори А. Ғуломова, илмий бўлим мудири Х. Аҳмедов ўртоқлар) ва партия ташкилоти (секретари ўртоқ М. Алиев) қўлга киритилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш учун курашиб, ўқитучилар коллективини, комсомол ва пионер ташкилотларини, ота-оналар комитетини ўқув йилини юқори кўрсаткичлар блан якунлашга сафарбар этмоқда, барча мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланмоқда.

Шубҳа йўқки, мактаб коллективи ўқув йилини юқори кўрсаткичлар блан якунлайди, политехника та'лимини амалга ошириш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришади.

Ш. ТОҲИРОВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА—қишки бинода: 18/V да **Юрак сирлари**, 19/V да **Шоҳи сўзана**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—19/V да **Улуғ канал**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 20/V да **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти**. Бадиий раҳбар. — **Г. Коган**, музика раҳбари — **Х. Раҳимов**, балетмейстерлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Е. Барановский, Л. Петросова**. Концерт кеч соат 8 да бошланади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли (кеч соат 6 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги рангли бадиий фильм **Тайгадаги ҳодиса**.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Ўрмон**.

АЛОҚА ХОДИМЛАРИ КЛУБИ — **Венеция кечаси**.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли парк — **Тайгадаги ҳодиса**.

«9-НЧИ МАЙ» — **Ёш гвардия** (2-нчи серия).

ПУШКИН номли — **Ваҳшийлар** (иккала серия).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва san'at бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р 01739. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1335.